

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA LESARSTVO

Matic TURK

**MODEL PRIJAVE NA JAVNI RAZPIS ZA
INVESTICIJE V PRIMARNI PREDDELAVI LESA**

DIPLOMSKO DELO

Univerzitetni študij

Ljubljana, 2012

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA LESARSTVO

Matic TURK

**MODEL PRIJAVE NA JAVNI RAZPIS ZA INVESTICIJE V
PRIMARNI PREDELAVI LESA**

DIPLOMSKO DELO
Univerzitetni študij

**SIGN IN MODEL FOR PUBLIC CALL OF INVESTING IN PRIMARY
WOOD INDUSTRY**

GRADUATION THESIS
University studies

Ljubljana, 2012

Diplomsko delo je zaključek univerzitetnega študija lesarstva. Opravljeno je bilo na Katedri za management in ekonomiko lesnih podjetij ter razvoj izdelkov na Oddelku za lesarstvo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani.

Senat Oddelka za lesarstvo je za mentorja diplomskega dela imenoval doc. dr. Jožeta Kropivška, za recenzentko pa doc. dr. Dominiko Gornik Bučar.

Komisija za oceno in zagovor:

Predsednik:

Član:

Član:

Datum zagovora:

Diplomsko delo je rezultat lastnega raziskovalnega dela. Podpisani se strinjam z objavo svoje naloge v polnem tekstu na spletni strani Digitalne knjižnice Biotehniške fakultete. Izjavljam, da je naloga, ki sem jo oddal v elektronski obliki, identična tiskani verziji.

Matic Turk

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD	Dn
DK	UDK 630.794.41:630.82
KG	les/primarna predelava/subvencije/javni razpisi
AV	TURK, Matic
SA	KROPIVŠEK, Jože (mentor)/Gornik Bučar, Dominika (recenzentka)
KZ	SI-1000 Ljubljana, Rožna dolina, c. VIII/34
ZA	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za lesarstvo
LI	2012
IN	MODEL PRIJAVE NA JAVNI RAZPIS ZA INVESTICIJE V PRIMARNI PREDELAVI LESA
TD	Diplomsko delo (Univerzitetni študij)
OP	X, 60 str., 11 pregl., 9 sl., 1 pril., 17 vir.
IJ	sl
JJ	sl/en
AI	Pregledali smo javne razpise v Republiki Sloveniji, primerne za primarno predelavo lesa. Raziskava je zajemala razpise z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstva za gospodarstvo, objavljene med leti 2007 in 2010. Ugotavljali smo število razpisov s področja primarne predelave lesa, njihove rezultate, višino odobrenih sredstev in razporeditev razpisanih denarnih sredstev po regijah. Predstavili smo model prijave na javni razpis za investicije v primarni predelavi lesa. Na konkretnem primeru smo prikazali postopek izdelave vloge in izpostavili najpomembnejše sestavne dele vloge. Razložili smo kriterije, po katerih se ocenjujejo vloge. Predstavili smo vse priloge skupaj z navodili za njihovo pripravo. Model smo predstavili v obliki algoritma, v katerem smo posamezne faze tudi podrobneje razložili.

KEY WORDS DOCUMENTATION

DN	Dn
DC	UDC 630.794.41:630.82
CX	primary wood industry/subsidy/public calls
AU	TURK, Matic
AA	KROPIVŠEK, Jože (supervisor)/Gornik Bučar, Dominika (reviewer)
PP	SI-1000 Ljubljana, Rožna dolina, c. VIII/34
PB	University of Ljubljana, Biotechnical Faculty, Department of Wood Science and Technology
PY	2012
TI	SIGN IN MODEL FOR PUBLIC CALL OF INVESTING IN PRIMARY WOOD INDUSTRY
DT	Graduation Thesis (University studies)
NO	X, 60 p., 11 tab., 9 fig., 1 ann., 17 ref.
LA	sl
AL	sl/en
AB	Thesis reviews public calls in the Republic of Slovenia, compatible for primary wood industry. In research, public calls of Ministry for Farming, Forestry and Food and Ministry for Economy for years from 2007 to 2010 were included. In results, there are clearly visible numbers of public calls in the field of primary wood industry, their results, height of approved sources and spread of sources throughout regions. We presented the sign in model for public call of investing in primary wood industry. We showed a concrete example of procedure on how to prepare sign in form, and we highlighted all of its components. We explained the criteria for evaluation of the sign in forms. We presented all of the annexes with instructions for their preparation. The sign in model is presented in the form of algorithm, where individual phases are explained in details.

KAZALO VSEBINE

	str.
KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA.....	IV
KEY WORDS DOCUMENTATION	V
KAZALO VSEBINE	VI
KAZALO PREGLEDNIC	IX
KAZALO SLIK.....	X
OKRAJŠAVE	XI
1 UVOD	1
1.1 OPREDELITEV PROBLEMA	2
1.2 CILJ NALOGE.....	2
1.3 DELOVNE HIPOTEZE	3
2 PREGLED LITERATURE	4
2.1 SPLOŠNO	4
2.2 DOMAČE SUBVENCije.....	5
2.3 DRŽAVNE POMOČI	6
2.3.1 Posojila.....	6
2.3.2 Garancije za posojila	6
2.3.3 Nepovratna sredstva.....	7
2.3.4 Lastniško financiranje.....	7
2.4 JAVNI RAZPISI	8
2.4.1 Splošni pogoji.....	8
2.4.2 Viri objav razpisov	9
2.4.3 Roki in način prijave	9
2.4.4 Nadzor nad izvajanjem ter postopki v primeru nepravilnosti.....	10
2.4.5 Določena ključna opozorila vlagateljem.....	10
3 METODE DELA	13
4 REZULTATI	15
4.1 ANALIZA JAVNIH RAZPISOV S PODROČJA PRIMARNE PREDELAVE LESA	15
4.1.1 UKREP 123 - DODAJANJE VREDNOSTI KMETIJSKIM IN GOZDARSKIM PROIZVODOM	15
4.1.1.1 Cilj ukrepa	15
4.1.1.2 Namen javnega razpisa.....	15
4.1.1.3 Upravičeni vlagatelji.....	15
4.1.1.4 Stopnja pomoči	16

4.1.1.5	Število vlog s strani primarne predelave lesa pri ukrepu 123 glede na leto odobritve	17
4.1.1.6	Število odobrenih vlog po regijah pri ukrepu 123	18
4.1.1.7	Število odobrenih vlog v predelavi lesa v primerjavi z ostalimi dejavnostmi zajetimi v tem ukrepu 123	20
4.1.2	UKREP 312 - PODPORA USTANAVLJANJU IN RAZVOJU MIKROPODJETIJ	23
4.1.2.1	Cilj ukrepa	23
4.1.2.2	Namen razpisa	23
4.1.2.3	Upravičeni vlagatelji	23
4.1.2.4	Stopnja pomoči	23
4.1.2.5	Število vlog v primarni predelavi lesa pri ukrepu 312 glede na leto odobritve	24
4.1.2.6	Odobrene vloge v primarni predelavi lesa po regijah	25
4.1.2.7	Odobrene vloge v predelavi lesa v primerjavi z ostalimi dejavnostmi zajetimi v ukrepu 312	27
4.1.3	Subvencije s strani Ministrstva za gospodarstvo	28
4.1.3.1	Cilj ukrepov	28
4.1.3.2	Vrste namenov	28
4.1.3.3	Ciljna skupina (upravičenci)	28
4.1.3.4	Pregled odobrenih vlog glede na leto odobritve	29
4.2	MODEL PRIJAVE NA JAVNI RAZPIS	31
4.2.1	Uvod	31
4.2.2	Postopek prijave na razpis	31
4.2.2.1	Izpolnitev prijavnega obrazca, ki je del razpisne dokumentacije	31
4.2.2.2	Zbiranje prilog	31
4.2.2.3	Oddaja vloge	32
4.2.2.4	Rezultat prijave na razpis	32
4.2.2.5	Izvedba investicije	32
4.2.2.6	Zahtevek za izplačilo	32
4.2.2.7	Obveznosti upravičenca, ki jih mora izpolnjevati pet let po zadnjem izplačilu odobrenih sredstev	33
4.2.3	Ključna merila za vrednotenje vlog	33
4.2.3.1	Produktivnost	33
4.2.3.2	Interna stopnja donosnosti	34
4.2.3.3	Gospodarnost poslovanja	35
4.2.3.4	Dobičkonosnost	35
4.2.3.5	Že prejeta sredstva iz naslova ukrepa 123 v obdobju 2007-2013	36
4.2.3.6	Racionalnost porabe javnih sredstev	36
4.2.3.7	Velikost podjetja	37
4.2.3.8	Stopnja registrirane brezposelnosti v občini, kjer se nahaja naložba	37
4.2.3.9	Lokacija naložbe	38
4.2.3.10	Kakovost proizvodov in varnost živil	38
4.2.3.11	Vrsta predelave	39
4.2.3.12	Inovativnost naložbe	39
4.2.3.13	Raziskovalne in razvojne dejavnosti	39
4.2.3.14	Ekološki prispevek izvedene naložbe	39

4.2.3.15	Naložba se bo izvedla na območju Pomurske regije	40
4.2.4	Priloge	40
4.2.4.1	PRILOGA 1: Projektna dokumentacija:	40
4.2.4.2	PRILOGA 2: Pravnomočno gradbeno dovoljenje	41
4.2.4.3	PRILOGA 3: Popis del	41
4.2.4.4	PRILOGA 4: Vloga je oziroma ni del večje naložbe	42
4.2.4.5	PRILOGA 5: Izjava o registraciji vlagatelja	42
4.2.4.6	PRILOGA 6: Dokazilo o finančnem stanju vlagatelja	42
4.2.4.7	PRILOGA 7: Dokazilo o finančnem pokritju naložbe	42
4.2.4.8	PRILOGA 8: Dokazilo o lastništvu nepremičnin	43
4.2.4.9	PRILOGA 9: Ocena vpliva naložbe na obremenitev okolja	43
4.2.4.10	PRILOGA 10: Dokazilo o uporabi ekoloških proizvodov oziroma proizvodnji ekoloških proizvodov	43
4.2.4.11	PRILOGA 11: Sklep ali izjava o potrditvi naložbe	43
4.2.4.12	PRILOGA 12: Dokazilo o poravnanih davkih in prispevkih ali pooblastilo	44
4.2.4.13	PRILOGA 13: Izjava o velikosti in povezanosti podjetja	44
4.2.4.14	PRILOGA 14: Izjava, da podjetje ni v težavah	44
4.2.4.15	PRILOGA 15: Dokazila o boniteti	45
4.2.4.16	PRILOGA 16: Strategija razvoja dejavnosti ali poslovni načrt	46
4.2.4.17	PRILOGA 17: Novi izzivi	50
4.2.4.18	PRILOGA 18: Izjava »de minimis«	51
4.2.4.19	PRILOGA 19: Vpis obrata v register	51
5	RAZPRAVA IN SKLEPI	52
5.1	REZULTATI RAZPISOV	52
5.2	MODEL ZA IZDELAVO USPEŠNE VLOGE	53
6	POVZETEK	56
7	LITERATURA	Napaka! Zaznamek ni definiran.
ZAHVALA		
PRILOGE		

KAZALO PREGLEDNIC

	str.
Preglednica 1: Stopnja pomoči glede na namen naložbe in velikost podjetja.....	16
Preglednica 2: Število vlog glede na leto odobritve	17
Preglednica 3: Število odobrenih vlog po regijah pri ukrepu 123	18
Preglednica 4: Število odobrenih vlog v predelavi lesa v primerjavi z ostalimi dejavnostmi zajetimi v ukrepu 123 za leta 2009 in 2010.....	20
Preglednica 5: Število vlog v primarni predelavi lesa pri ukrepu 312 glede na leto odobritve.....	24
Preglednica 6: Odobrene vloge v primarni predelavi lesa pri ukrepu 312 po regijah.....	25
Preglednica 7: Odobrene vloge v predelavi lesa v primerjavi z ostalimi dejavnostmi zajetimi v ukrepu 312	27
Preglednica 8: Odobrene vloge v primarni predelavi lesa na Ministrstvu za gospodarstvo glede na leto odobritve	29
Preglednica 9: Primer izračuna neto sedanje vrednosti	34
Preglednica 10: Primer izračuna interne stopnje donosa.....	35
Preglednica 11: Primer finančne analize bilance stanja	49

KAZALO SLIK

	str.
Slika 1: Višina odobrenih sredstev glede na leto odobritve vloge	17
Slika 2: Delež odobrenih vlog po regijah	19
Slika 3: Vrednostna razdelitev odobrenih sredstev pri ukrepu 123 po dejavnostih za leto 2009 in 2010	21
Slika 4: Višina odobrenih sredstev glede na leto odobritve vloge	24
Slika 5 Deleži odobrenih vlog v primarni predelavi lesa pri ukrepu 312 po regijah.....	26
Slika 6:Delež odobrenih sredstev v obdelavi lesa in pohištvu v primerjavi z ostalimi panogami pri ukrepu 312	27
Slika 7: Odobrene vloge v primarni predelavi lesa na Ministrstvu za gospodarstvo glede na leto odobritve.....	29
Slika 8: Vrednost investicij v primarni predelavi lesa subvencioniranih s strani Ministrstva za gospodarstvo	30
Slika 9: Struktura pomoči s strani Ministrstva za gospodarstvo	30

OKRAJŠAVE

ARSKTRP.....	Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja
PRP.....	Program za razvoj podeželja
Zkme-1.....	Zakon o kmetijstvu
MKGP.....	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
WTO.....	Svetovna trgovinska organizacija
GATT.....	Splošni dogovori o tarifah in trgovini
AJPES.....	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
NUTS 3	Teritorialna enota
ES.....	Evropski parlament in Svet
DURS.....	Davčna uprava Republike Slovenije

1 UVOD

Lesna panoga, še posebno primarna predelava lesa, se v zadnjih letih sooča z velikim nazadovanjem. Slabo stanje se velikokrat pripisuje prejšnjemu družbeno-ekonomskemu sistemu, ki ni spodbujal k inovativnosti in iskanju učinkovitih poti pri ustvarjanju dodane vrednosti. Glavna težava v lesarstvu je torej nekonkurenčnost, ki je posledica predvsem nizke produktivnosti dela oziroma previsokih stroških dela, ki jih trg ne priznava. Lesnopredelovalna panoga ima velike možnosti za rast tudi zato, ker je prijazna do okolja.

Evropska unija skuša zagotoviti enakomeren razvoj vseh članic Evropske unije. V ta namen je oblikovala programe, ki razdeljujejo pomoči na določena območja, ki so manj razvita. V ta območja spada tudi Slovenija. V sklopu teh pomoči sta za primarno predelavo lesa Ministrstvo za gospodarstvo in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano razpisala številne razpise. Na teh razpisih so pravila in zahteve zelo različna in prilagojena določeni panogi, ki po presoji komisije najbolj potrebuje pomoč.

Zaradi velikega števila razpisov se lesna podjetja zelo težko odločijo, na katerih razpisih bodo sodelovala. Poleg tega se zaradi kompleksnosti vloge odgovorni v podjetjih le redko odločajo, da bi vlogo sestavili sami. Velikokrat se odločajo za svetovalna podjetja, ki jim za izdelavo vloge računajo veliko denarja. Tako ravnanje zavira razvoju panoge, saj se sredstva namesto v lesno industrijo stekajo drugam.

Kljub temu, da imamo v Sloveniji veliko gozda in s tem veliko lesne surovine, je primarna predelava lesa v Sloveniji zelo slabo razvita in ne sledi tehnološki razvitosti drugih članic Evropske unije. Trenutno znašajo skupne kapacitete za primarno predelavo lesa 2 milijona m³. Kot energent (drva, sekanci in peleti) letno porabimo 1,7 milijona m³ skupaj torej 3,7 milijona m³. Od tega 50% surovine izvozimo v sosednje države, tam jo predelajo in prodajo polizdelke ali izdelke nazaj v Slovenijo. Zato je potrebno, da se slovenskim podjetjem v tej panogi pomaga, da nadgradijo svojo tehnologijo, s katero bodo lahko konkurirala na evropskem ali celo svetovnem trgu. (Program trajnostnega razvoja vrednostne verige lesa. 2010. Služba vlade Republike Slovenije za podnebne spremembe)

Republika Slovenija in Evropska unija skušata pomagati lesnim podjetjem s subvencijami in posojili. Zato je Republika Slovenija oblikovala različne razpise, ki so prirejani za podjetja različnih velikosti, dejavnosti in dajejo prednost določenim regijam, ki so zaostale v razvoju.

Za pridobitev teh sredstev morajo podjetja izpolnjevati določene kriterije, ki so natančno podani pri vsakem razpisu.

Izdelava vloge za sodelovanje na razpisih je dolgotrajen proces, ki zahteva zbiranje dokazil, dovoljenj in predstavitev podrobnega poslovnega načrta podjetja. Tukaj veliko podjetij naleti na težave, saj mnogi nimajo dobrega poslovnega načrta in velikokrat poslujejo brez začrtane vizije oziroma strategije za prihodnost.

1.1 OPREDELITEV PROBLEMA

Problem pri javnih razpisih je, da podjetja, ki se ukvarjajo s primarno predelavo lesa, težko izberejo tisti pravi razpis, na katerem bi kandidirala za državno pomoč. Pri obilici razpisov je zato zelo pomembno, da že na začetku izberejo pravega in pripravijo vlogo za določen razpis. Vsak razpis ima namreč svoje zahteve in pravila. Posledica nepoznavanja namenov razpisa in/ali izbira napačnega, je zavrnitev vloge oziroma izguba pravice do državne pomoči.

Problemi nastajajo tudi na ministrstvih, ki oblikujejo razpise. Velikokrat je primarna predelava lesa vključena v razpise v katerih imajo prednost panoge, kot so kmetijstvo in prehrabena industrija. Posledica tega je, da se finančna sredstva ne porazdelijo enakomerno med panoge, ampak imajo določene panoge več razpoložljivih sredstev kot druge. Tako velika podjetja v prehrabeni industriji črpajo veliko sredstev, medtem ko mala lesna podjetja dobijo le nekaj odstotkov.

Ko podjetja izberejo pravi razpis, se pojavi naslednji problem. Izdelava kakovostne in uspešno odobrene vloge je proces, ki ga je treba izvesti po natančno podanih navodilih. Pogosto prihaja do težav pri zbiranju poslovnih izkazov, dovoljenj in nenazadnje tudi pri izdelavi dobrega poslovnega načrta.

1.2 CILJ NALOGE

Izdelati pregled javnih razpisov primernih za primarno predelavo lesa, njihovih pravil, zahtev in slabosti.

Izdelati pregled razpisov med leti 2007 in 2010, ki so bili primerni za primarno predelavo lesa. Opredeliti njihovo število, njihove lastnosti in njihov vpliv na primarno predelavo lesa. Raziskati koliko denarja je uspelo izčrpati primarni predelavi lesa v primerjavi z drugimi panogami zajetimi v razpisih.

Prikazati model izdelave uspešne vloge, ki je kandidirala na razpisu za primarno predelavo lesa :

- katera dokazila in dovoljenja je treba zagotoviti ter kje se ti dokumenti nahajajo.
- na katere točke poslovnega načrta je treba posebno paziti saj nekateri deli poslovnega načrta prinesejo več točk pri ocenjevanju vlog kot drugi.

1.3 DELOVNE HIPOTEZE

Predvidevamo, da Republika Slovenija pripravlja razpise, ki so koristni za primarni predelavi lesa.

Predvidevamo, da je v množici obstoječih razpisov zelo težko izbrati primerne za določeno investicijo. Zaradi svojih zahtev velikokrat zavirajo razvoj panoge in omogočajo dodelitev nepovratnih sredstev podjetjem, ki sicer na podlagi zahtev izpolnjujejo vse točke, na trgu pa niso konkurenčne.

2 PREGLED OBJAV

2.1 SPLOŠNO

Podjetja večinoma delujejo v mednarodnem okolju, če ne neposredno pa posredno. Da bi podjetja sledila in konkurirala tujim podjetjem, morajo nenehno izboljševati in nadgrajevati tehnologijo. Zaradi zaščite domačih podjetij in industrij, se države poslužujejo enega izmed ukrepov nepoštene trgovinske prakse, to je subvencij. Subvencija v obliki fiksne vsote denarja daje prednost prejemniku subvencije, ki lahko z nižjo ceno konkurira na domačem ali tujem trgu. To lahko povzroča škodo industriji oz. podjetjem v tuji državi, če njihova podjetja niso deležna pomoči v obliki subvencij. Zaradi zaščite domače industrije so zato subvencije ustaljena praksa držav, vendar je izvajanje subvencij nadzorovano in se podeljujejo le tistim podjetjem, ki ustrezajo strogim zahtevam in pogojem.

Konkurenčnost je v veliki meri odvisna prav od cen, ki jih podjetje oblikuje za svoje proizvode. Zato je subvencioniranje za podjetje izrednega pomena, kajti s tem lahko podjetje prodaja svoje proizvode po ceni, ki je manjša, kot če subvencioniranja ne bi bilo. To omogoča proizvajalcem, da prodajajo svoje proizvode doma ali pa v tujini po nižji ceni, velikokrat po ceni, ki je manjša kot lastna cena. Tako imamo na eni strani subjekte, ki prejemajo subvencijo in na drugi strani posamezno državo oz. skupnost, tako kot je to Evropska unija, ki s protisubvencijskimi ukrepi nastopa proti subvencioniranemu uvozu v unijo in tako ščiti proizvajalce znotraj skupnosti. (Dovečar, 2007).

Subvencija je javna pomoč podjetju, ki je lahko v obliki denarne pomoči (odkrita subvencija) ali v obliki davčnih olajšav oziroma oprostitev (prikrita subvencija). Namen subvencije je pocenitev proizvodov za potrošnika in spodbujanje nekonkurenčnih podjetij iz socialnih razlogov. Iz državnega proračuna se v Sloveniji subvencionira predvsem kmetijstvo, energetika, malo gospodarstvo, promet (železnice), zdravstvo, tehnološki in regionalni razvoj. Subvencije je mogoče razumeti kot plačila, ki ne predstavljajo plačila za opravljen promet. (Dovečar, 2007)

Subvencije so ena izmed oblik nepoštene trgovinske prakse. Sporazum o subvencijah in izravnalnih ukrepih (WTO, 1994), ki je stopil v veljavo 1.1.1995 opredeljuje subvencije kot finančni prispevek vlade ali kateregakoli javnega organa na ozemlju članice, ki se lahko

pojavlja kot neposreden prenos sredstev (npr. dotacija, posojilo, kapitalski vložek, prevzem blaga,...), opustitev dospelih davčnih obveznosti, vladne dobave blaga ali odkup blaga, vplačila vlade v določene finančne sklade. Subvencije so postale v zadnjih letih eden najpomembnejših instrumentov industrijske politike, še posebej pri spodbujanju visokih tehnologij. Kljub temu, da so multilateralna pogajanja bila izjemno uspešna v odpravi ali vsaj zmanjševanju carinskih in necarinskih omejitev, pa posamezne države še vedno prosto uporabljajo instrumente, ki subvencionirajo posamezna podjetja ali pa posamezno industrijo, in tako vplivajo na mednarodno trgovino. (Stehn, 1996).

Sporazum GATT (General Agreement on Tariffs and Trade) je določal, da gre za nelojalno konkurenco v primeru, ko subvencionirani izvoz povzroča škodo industriji oz. izgubo proizvajalcem v državi uvoznici. Tako 6. člen sporazuma GATT med drugim državam uvoznicam dovoljuje povračilne ukrepe zoper državo, ki subvencionira izvoz. Vendar stopnja povračilnih ukrepov ne sme presegati stopnje subvencije, ki je bila neposredno ali posredno dana na proizvodnjo ali izvoz proizvoda iz države izvoznice, vključujoč tudi posebne subvencije, ki se nanašajo na transport za ta proizvod. Prav tako ne more država, ki uvaža subvencionirane proizvode izvajati povračilnih ukrepov, razen v primeru, da uvoz povzroča škodo domači industriji (WTO, 1986).

V osnovi poznamo domače in izvozne subvencije. Domačo subvencijo prejme proizvajalec za vso proizvodnjo, ne glede na to, ali je proizvodnja namenjena za domači trg ali za izvoz. Nasprotno, izvozno subvencijo prejme proizvajalec samo za proizvodnjo, namenjeno za izvoz. Izvozne subvencije povzročajo, da izvozniki proizvode na tujem trgu prodajajo po ceni, ki je nižja od cene na domačem trgu in velikokrat tudi po ceni, ki je nižja od lastne cene (Bobek, 1998).

2.2 DOMAČE SUBVENCIIJE

Domače subvencije imajo značilnost, da so dodeljene z namenom dajati prednost določenim podjetjem v določenem sektorju ali pa podjetjem na področju neke regije. Pojem domače subvencije mora zadostiti naslednjim kriterijem, in sicer, da gre za vladno intervencijo, da gre za obremenitev javnega računa in da subvencija predstavlja korist za prejemnika subvencije.

Namen domačih subvencij ni omejevanje trgovanja, vendar kljub temu lahko prizadenejo uvoz in izvoz. Še posebej velja to v primeru, če je proizvodnja ali pa dejavnost subvencionirana in podjetje delno izvažata in na ta način omogoča izvoz po nižji ceni, kot če subvencioniranja ne bi bilo. Domače subvencije se lahko pojavljajo kot direktna denarna pomoč, lahko pa tudi v obliki oprostitve davkov, ugodnih kreditnih pogojev, itd. V zadnjih desetletjih 20. stoletja so postale države čedalje bolj zaskrbljene zaradi subvencioniranja, predvsem tiste z bolj liberalno ekonomsko politiko (Bobek in Gusel, 1998).

Državne pomoči so izdatki in zmanjšani prejemki države oziroma občine, ki pomenijo korist za prejemnika pomoči in mu tako zagotavljajo prednost pred konkurenti in so namenjeni za financiranje in sofinanciranje programov v institucionalnih enotah, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev z namenom zagotavljanja določene konkurenčne prednosti, kot to opredeljuje 107. člen [Pogodbe o delovanju Evropske unije](#) (pred 1. 12. 2009 je bil to 87. člen, pred 1. 5. 1999 pa 92. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti).

2.3 DRŽAVNE POMOČI

2.3.1 Posojila

Pri tej vrsti pomoči država sama ustanovi posojilni sklad, iz katerega črpa sredstva za pomoč podjetjem. Država navadno ponudi posojila z nižjo obrestno mero kot je na trgu in s tem pomaga podjetjem. Pri tem velja, da med državo in podjetjem nastane dolžniško-upniško razmerje, ki traja dokler podjetje ne vrne glavnice in obresti. Pomembna elementa pri tej vrsti državne pomoči sta obrestna mera in doba vračila. Pogosto je vsaj eden od teh dveh faktorjev subvencioniran.

- Slabost tega načina subvencioniranja je v tem, da je dolg (glavnico in obresti) treba redno odplačevati, ne glede na rezultate podjetja.
- Prednost tega načina subvencioniranja je v tem, da podjetja, ki na bankah ne dobijo posojil zaradi slabih finančnih izkazov ali prevelikega projekta za zmožnost podjetja, vseeno dobijo posojilo. Navadno je obrestna mera nižja kot pri bankah.

2.3.2 Garancije za posojila

Pri tej vrsti pomoči država jamči s svojimi sredstvi drugim posojilodajalcem (banke), da bo podjetje plačevalo dolg (glavnico in obresti) v skladu z dogovorjenimi pogoji. Razlog za to

pomoč je, da podjetja nimajo dovolj kapitala, da bi z njim jamčila za prejeto posojilo in ga brez državnega jamstva ne bi prejela. Pri tem velja, da med državo, podjetjem in posojilodajalcem nastane dolžniško-upniško razmerje, ki traja dokler podjetje ne vrne glavnice in obresti. Pomembna elementa pri tej vrsti državne pomoči sta obrestna mera in doba vračila.

- Slabost tega načina subvencioniranja je v tem, da je dolg (glavnico in obresti) treba redno odplačevati, ne glede na rezultate podjetja.
- Prednost tega načina subvencioniranja je, da podjetje dobi posojilo kljub temu, da ga pri bankah direktno ni moglo dobiti.

2.3.3 Nepovratna sredstva

Tovrstna državna pomoč je pri podjetjih med najbolj zaželenimi. V tem primeru država prispeva nepovratna sredstva v obliki odstotkov pri celotni investiciji. Odstotki se razlikujejo od razpisa do razpisa in tudi v samem razpisu glede na dejavnost in vrsto investicije. Tako lahko podjetje dobi od 20% do 70% vrednosti investicije v obliki nepovratnih sredstev.

- Prednost tega načina je v tem, da denarne pomoči ni treba vrniti. S tem se podjetjem pomaga predvsem pri nakupu drage tehnologije. Podjetje dobi možnost za nakup visokotehnološke opreme in s tem poveča svojo konkurenčnost na trgu.
- Slabost pri tem načinu subvencioniranja so v tem, da mora podjetje izpolnjevati obveznosti, ki veljajo za določen razpis. Če podjetje ne izpolnjuje obveznosti, mora vsa prejeta sredstva vrniti.

2.3.4 Lastniško financiranje

Za podjetja, posebej visoko tehnološka hitro rastoča podjetja, je lastniško financiranje eksistencialnega pomena. Zadosten lastniški kapital namreč omogoča podjetjem lažji dostop do tržnih posojil in drugih oblik financiranja, obenem pa jim omogoča izboljšati njihovo kreditno sposobnost. Viri lastniškega financiranja so lastna sredstva podjetnika in države, ki jih v podjetje država vložila v obliki kapitalskih deležev ali v obliki delnic. Pri taki obliki financiranja ni treba zastaviti sredstev saj je plačilo povezano z dobičkom. Zasluzki vlagateljev so torej odvisni od dobičkonosnosti podjetja. Slabost lastniškega financiranja je, da podjetnik prepusti del lastništva in nadzora. Če podjetje propade, ima vlagatelj izgubo. Lastniško financiranje nudi podjetnikom tudi pomoč pri vodenju podjetja. Vlagateljem lastniškega kapitala je cilj, da je podjetje čim bolj uspešno, da raste ter da dosega čim boljše

finančne rezultate, zato so pripravljene s svojim strokovnim znanjem in poslovnimi povezavami pri tem pomagati. V povezavi s fazami lastniškega financiranja podjetij se večkrat kot zadnja faza financiranja pojavlja navideznega lastniškega kapitala (imenovano tudi hibridno financiranje ali vmesne finance). V Slovenski zakonodaji so takšne vrste naložb opredeljene kot »mezzanin« oblika financiranja podjetij. Takšno financiranje je nekakšna vmesna faza med lastniškim in dolžniškim financiranjem. Financiranje ima lahko obliko dolžniškega instrumenta kot kuponskih obveznic ali lastniškega instrumenta v obliki prednostnih delnic (prednostnih pravic iz poslovnih deležev). Tak način financiranja je v Sloveniji pogost pri javno-zasebnem partnerstvu v energetiki (toplarne, elektrarne ...).

2.4 JAVNI RAZPISI

2.4.1 Splošni pogoji

Vlagatelj mora vložiti popolno vlogo skladno z zahtevami iz javnega razpisa in na obrazcih, ki so sestavni del razpisne dokumentacije, vključno z vsemi zahtevanimi prilogami in dokazili, ki so v njej navedeni. Podatki morajo biti medsebojno skladni. Vlagatelj mora uporabljati podatke iz uradnih evidenc. Vlogo zavrnejo, v kolikor vlagatelj navaja neresnične podatke.

Skladno z osmim odstavkom 101. člena Uredbe PRP (Program za razvoj podeželja), mora imeti vlagatelj, ki je fizična oseba stalno prebivališče na ozemlju Republike Slovenije, vlagatelj, ki je pravna oseba, pa mora imeti dejavnost registrirano na ozemlju Republike Slovenije.

Skladno s 1. točko drugega odstavka 34. člena Uredbe PRP:

- mora biti vlagatelj ob vložitvi vloge na javni razpis registriran za opravljanje dejavnosti, ki je predmet podpore ter ne sme biti v težavah v skladu s Sporočilom Komisije 244/2004/ES,
- Vlagatelj ne sme biti v stečajnem postopku, v postopku prisilne poravnave ali v postopku likvidacije ter mora imeti poravnane vse davke in prispevke do države. Mala in srednja podjetja, ki delujejo manj kot tri leta od registracije, se ne štejejo kot podjetja v težavah v smislu Smernic Skupnosti 244/2004/EC, razen če izpolnjujejo merila za stečajni postopek po predpisih, ki urejajo finančno poslovanje podjetij.

Iz dokumentacije vlagateljev, ki kandidirajo za pridobitev sredstev za naložbe, mora biti, skladno z osmim odstavkom 101. člena Uredbe PRP razvidna zaprtost finančne konstrukcije

za priznani in nepriznani del naložbe. Vlagatelj mora skladno s tretjim odstavkom 34. člena Uredbe PRP izkazati sposobnost zagotavljanja lastnih finančnih sredstev za naložbo. V primeru zahtevnih naložb, ko vlagatelj predvideva vlaganje več kot enega zahtevka, je obvezna priloga izjava banke, iz katere je razvidna finančna konstrukcija prijavitelne naložbe.

Vlagatelj mora dokazati lastništvo nepremičnin, kjer bo potekala naložba. Skladno s 7. točko prvega odstavka 34. člena Uredbe PRP mora biti vlagatelj lastnik, solastnik ali dolgoročni najemnik oziroma mora imeti sklenjeno dolgoročno pogodbo o stavbni pravici za nepremičnino. Če je vlagatelj solastnik, mora predložiti overjeno soglasje solastnikov za izvedbo naložbe. V primeru naložb v nepremičnine, katerih vlagatelj ni lastnik, pa mora predložiti overjeno pogodbo o najemu nepremičnin ali pogodbo o stavbni pravici (za obdobje najmanj 10 let po zaključku naložbe) in overjeno soglasje lastnika za izvedbo naložbe. (Javni razpis za ukrep 123. 2010.)

2.4.2 Viri objav razpisov

Vsi javni razpisi in pozivi so objavljeni na spletni strani izvajalca ukrepa. V našem primeru so ukrepi objavljeni ali na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano http://www.mkgp.gov.si/si/javne_objave/javni_razpisi/ ali na spletni strani Ministrstva za gospodarstvo http://www.mg.gov.si/si/o_ministrstvu/javne_objave/javni_razpisi/. Poleg spletne strani izvajalcev ukrepa pa so vsi javni razpisi objavljeni v uradnem listu. Uradni list praviloma izhaja enkrat tedensko, na dan, ki ga določi predstojnik službe. Na zahtevo državnega zbora, vlade ali predstojnika službe izide uradni list tudi večkrat tedensko. Kot dan izida posamezne številke uradnega lista se šteje dan, ko je bila dana v promet. Ta dan mora biti označen na uradnem listu. (Javni razpis za ukrep 123. 2010.)

2.4.3 Roki in način prijave

Skladno z drugim odstavkom 95. člena Uredbe PRP je treba vlogo na javni razpis poslati priporočeno po pošti ali oddati v vložišču v času uradnih ur, na naslov: Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, Dunajska 160, 1000 Ljubljana in sicer od naslednjega dneva po objavi javnega razpisa pa do vključno zadnjega razpisnega dne do 24:00 ure.

Vloga se vlaga pisno na obrazcu, ki je del razpisne dokumentacije, dostopne na spletnih straneh nosilca ukrepa. Sestavni deli vloge morajo biti speti ali vloženi v mapo po vrstnem redu. Na ovojnici vloge morajo biti razvidni datum in čas (ura, minuta) oddaje vloge, ki ju označi pošta oziroma vložišče, naslov vlagatelja ter oznaka javnega razpisa, na katerega se

prijavljaja, kot to določa 95. člena Uredbe PRP. Prepozno oddane vloge se zavržejo. (Javni razpis za ukrep 123. 2010.)

2.4.4 Nadzor nad izvajanjem ter postopki v primeru nepravilnosti

ARKSTRP (Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja) izvaja administrativne kontrole (vključno z obiski investicijskega območja) in kontrole na kraju samem, s katerimi ugotavlja izpolnjevanje pogojev in obveznosti. Kontrole lahko izvaja tudi Organ upravljanja za izvajanje PRP 2007-2013, ki deluje v okviru MKGP.

Sredstva ARSKTRP izplača šele po vseh opravljenih kontrolah, ki so predvidene z Uredbo Komisije 65/2011/ES. S kontrolami se preveri znesek, ki se izplača upravičencu na podlagi zahtevka. Znižanja in morebitne sankcije se uporabijo skladno z 30. členom Uredbe 65/2011/ES.

V primeru ugotovljenih nepravilnosti se sprožijo sankcije in zahteva vračilo sredstev na način, kot je opredeljeno s 102. členom Uredbe PRP. (Javni razpis za ukrep 123. 2010.)

2.4.5 Določena ključna opozorila vlagateljem

- Če prejemnik sredstev ne izpolni obveznosti iz odločbe o pravici do sredstev ter v primeru določil iz drugega, četrtega in petega odstavka, ni upravičen do kandidiranja za sredstva iz ukrepov politike razvoja podeželja (razen za kmetijsko okoljske ukrepe in ukrepe izravnalnih plačil za območja z omejenimi dejavniki) naslednjih pet let od dneva ugotovitve kršitve obveznosti.
- Če prejemnik sredstev ne izpolni obveznosti iz odločbe o pravici do sredstev v roku in v njem ne vloži zahtevka za izplačilo sredstev, ARSKTRP v roku 60 dni od poteka roka za izpolnitev obveznosti izda odločbo, s katero zahteva vračilo že izplačanih sredstev skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva prejema sredstev.

Opozorila prejšnjega odstavka ne veljajo v primerih:

- če stranka zaradi višje sile ali izrednih okoliščin po predpisih skupnosti o razvoju podeželja zamudi obveznosti iz odločbe o pravici do sredstev glede rokov in predloži ustrezne dokaze v desetih delovnih dneh od dneva, ko je to zmožen storiti. ARSKTRP v tem primeru lahko podaljša rok, če bi bile s to spremembo obveznosti izpolnjene vse zahteve iz predpisov in javnega razpisa ter dosežen namen, za katerega je bila

dodeljena pravica do sredstev, ob smiselni uporabi prvega odstavka 54. člena ZKme-1 (Zakon o kmetijstvu).

- če upravičenec v skladu s prvim odstavkom 54. člena ZKme-1 po izdaji odločbe o pravici do sredstev in pred potekom rokov za vložitev zahtevka za izplačilo sredstev na ARSKTRP posreduje utemeljeno prošnjo za podaljšanje rokov, določenih v odločbi o pravici do sredstev, in ARSKTRP z odločbo ugotovi, da bodo ne glede na spremembo rokov izpolnjene vse zahteve iz predpisov in javnega razpisa ter dosežen namen, za katerega je bila dodeljena pravica do sredstev.

Kot utemeljen razlog za podaljšanje roka se štejejo razlogi, na katere upravičenec ni mogel dejavno vplivati. Razlogi na katere upravičenec ni mogel dejavno vplivati so: neugodne vremenske razmere, zamude pri dobavi strojev in opreme, nepredvidena gradbena dela, ki bistveno vplivajo na predvideni potek projekta ipd.

Kadar prejemnik sredstev uporablja predmet podpore v nasprotju z namenom, za katerega so mu bila dodeljena, ali ne izpolnjuje zahtev iz te uredbe in odločbe o dodelitvi sredstev, ARSKTRP v roku 90 dni od dneva, ko je izvedela za to, izda odločbo, s katero zahteva vračilo izplačanih sredstev skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva prejema sredstev.

Kadar je prejemnik sredstev dobil izplačana sredstva ali jih je poskušal pridobiti na podlagi lažnih podatkov ali lažnih izjav v zahtevkih za izplačilo, ARSKTRP v roku 90 dni od dneva, ko je izvedela za to, izda odločbo, s katero zahteva vračilo izplačanih sredstev skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva prejema sredstev.

Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka prejemniku sredstev ni treba vrniti vseh že pridobljenih sredstev v primerih višje sile ali izrednih okoliščin, določenih v 47. členu Uredbe 1974/2006/ES.

Po določilih 47. člena Uredbe 1974/2006/ES se priznavajo zlasti naslednji primeri višje sile ali izrednih okoliščin:

- dolgotrajna nezmožnost prejemnika sredstev za delo (velja za fizične osebe);
- razlastitev velikega dela kmetijskega gospodarstva, če tega ni bilo mogoče pričakovati na dan sprejetja obveznosti;
- huda naravna nesreča, ki resno prizadene kmetijsko zemljišče gospodarstva;
- uničenje hlevov na kmetijskem gospodarstvu zaradi nesreče;

- kužna živalska bolezen, ki prizadene vso kmetovo živino ali njen del;
- smrt prejemnika sredstev (velja za fizične osebe).

O višji sili ali izrednih okoliščinah mora upravičenec ali njegova pooblaščenca oseba pisno obvestiti ARSKTRP in predložiti ustrezna dokazila v 10 delovnih dneh od dneva, ko je upravičenec oziroma njegova pooblaščenca oseba to zmožna storiti. (Javni razpis za ukrep 123. 2010.)

3 METODE DELA

V prvem delu diplomske naloge smo izvedli analizo javnih razpisov, ki omogočajo dodelitev državnih pomoči na področju primarne predelave lesa. Preverili smo kdo podeljuje subvencije in ugotovili, da sta za primer primarne predelave lesa zadolžena Ministrstvo za gospodarstvo in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Na ministrstvu smo poslali elektronsko pošto, v kateri smo prosili za:

- trileten časovni pregled zaprošenih in odobrenih vlog na področju primarne predelave lesa
- pregled odobrenih vlog po pokrajinah
- višina odobrenih vlog po dejavnostih

Ministrstvo za gospodarstvo nam je že v roku enega tedna poslalo vse podatke, ki so jih imeli na razpolago.

Pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pa je postopek trajal dlje. Poslali smo elektronska sporočila na vse predstojnike služb na ministrstvu. Vsi so nam pošiljali elektronske naslove novih oseb, na katere smo nato spet pošiljali prošnje za podatke. Po petindvajsetih poslanih elektronskih sporočilih in številnih telefonskih klicih smo le prišli do osebe, ki je lahko posredovala te podatke.

Potem smo obiskali arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in tam dobili vse potrebne podatke za nadaljevanje analize.

Podatke smo razvrstili v preglednice in jih ponazorili v grafih. Tako smo pri razpisih na Ministrstvu za gospodarstvo predstavili rezultate vseh razpisov primernih za primarno predelavo lesa skupaj. Pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano smo analizirali rezultate za dva razpisa ločeno.

- Ukrep 123: Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom
- 312: Podpora ustanavljanju in razvoju mikro podjetij.

Rezultate smo razdelili v tri razpredelnice:

- Število vlog v primarni predelavi lesa glede na leto odobritve
- Število odobrenih vlog po regijah
- Število odobrenih vlog v predelavi lesa v primerjavi z ostalimi dejavnostmi

V drugem delu diplomske naloge smo predstavili Model za izdelavo vloge na javni razpis za ukrep 123: Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom. Model je temeljil na pripravi konkretne vloge.

Najprej smo predstavili kako poteka postopek prijave na razpis od začetka do zaključka.

V nadaljevanju smo predstavili Model prijave na javni razpis. V njem smo navedli kje in kako je moč dobiti določene točke in s tem uvrsti čim višje na končni lestvici vlagateljev. Pri vsaki postavki smo dodali še primer iz uspešno odobrene vloge.

V delu so predstavljene vse priloge, ki so pomembne za javni razpis. Brez ustreznih prilog vstop v točkovanje sploh ni mogoč. Tudi pri prilogah smo, kjer je bilo mogoče, predstavili konkreten primer.

4 REZULTATI

4.1 JAVNI RAZPISI S PODROČJA PRIMARNE PREDELAVE LESA

V nadaljevanju sta predstavljena dva razpisa z Ministrstva za kmetijstvo, ki sta razpisana za primarno predelavo lesa. Vsi rezultati so predstavljeni za obdobje od leta 2009 do leta 2010. Na obeh razpisih lahko upravičenci kandidirajo za nepovratna sredstva pri nakupu ali izgradnji osnovnih sredstev v primarni predelavi lesa.

Na ministrstvu za gospodarstvo so na voljo sredstva, do katerih so upravičenca podjetja iz vseh panog. Zanimiva so posebno za izobraževanje kadrov ali za zagon novih podjetij.

4.1.1 UKREP 123 - DODAJANJE VREDNOSTI KMETIJSKIM IN GOZDARSKIM PROIZVODOM

4.1.1.1 Cilj ukrepa

Cilj je s podporo ustanavljanju in razvoju mikro podjetij, ki omogoča začetek ali posodobitev opravljanja dejavnosti, pospešiti ustvarjanje novih delovnih mest, dvigniti podjetniške veščine in upravljavska znanja ter izboljšati stanje na področju podjetništva tudi na podeželju, kjer so pogoji za gospodarski razvoj omejeni. (Javni razpis za ukrep 123. 2010.)

4.1.1.2 Namen javnega razpisa

Podpore v okviru tega ukrepa se dodeljujejo v obliki nepovratnih sredstev za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, predelavo živilskih proizvodov, skupne naložbe (kmetijski in živilski proizvodi) ter prvo stopnjo predelave lesa. Upravičeni stroški so nakup nepremičnin, ko se naložba nanaša na kmetijske proizvode, gradnja in obnova nepremičnin, stroški nakupa novih strojev, opreme in naprav, kamor spada tudi nakup laboratorijske in IKT opreme ter naprav za pridobivanje energije iz obnovljivih virov energije ter splošni stroški, ki so neposredno povezani s pripravo in izvedbo naložbe. (Javni razpis za ukrep 123. 2010.)

4.1.1.3 Upravičeni vlagatelji

Za namen predelave in trženja kmetijskih proizvodov in za namen predelave živil so vlagatelji na javni razpis lahko mikro, mala, srednje velika ter velika podjetja, ki zaposlujejo do 750 zaposlenih ali imajo letni prihodek podjetja nižji od 200.000.000 evrov. Vlagatelji so lahko

tudi kmetijska gospodarstva, kmetije z dopolnilno dejavnostjo ter agrarne in pašne skupnosti v zasebni lasti, kjer se izvaja predelava mleka.

Za namene prve stopnje predelave lesa so vlagatelji lahko mikro podjetja ali člani kmetijskega gospodinjstva v okviru dopolnilnih dejavnosti, ki so registrirani za prvo stopnjo predelave lesa. (Javni razpis za ukrep 123. 2010.)

4.1.1.4 Stopnja pomoči

Stopnja pomoči za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, naložbe v predelavo živil in skupne naložbe, kadar je upravičenec mikro, malo ali srednje veliko podjetje in se naložba nanaša na proizvodnjo, na kateri se proizvajajo tudi proizvodi, ki imajo certifikat ekološke pridelave, se lahko poveča za 5 odstotnih točk glede na intenzivnost pomoči opredeljeno v prejšnjem odstavku. Prav tako se stopnja pomoči lahko poveča pri naložbah, ki se nanašajo na izboljšanje energetske učinkovitosti, predelavo kmetijske, gozdne biomase za obnovljive vire energije, uvedbo proizvodnih tehnik za varčevanje z vodo, uvedbo naprav za obdelavo odpadnih voda pri predelavi ter izboljšanje predelave in trženja mlečnih proizvodov. Podpore v tem primeru znašajo za mikro, mala in srednja podjetja do vključno 60 odstotkov priznane vrednosti naložbe ter za velika podjetja do vključno 30 odstotkov priznane vrednosti naložbe. Druge stopnje pomoči pa so podane v Preglednici 1.

Najnižji znesek pomoči je 3.500 EUR, najvišji pa 2,5 mio EUR. Upravičenec lahko v celotnem programskem obdobju pridobi največ 6 mio EUR. Stopnje pomoči so različne glede na namen naložbe in velikost podjetja. (Javni razpis za ukrep 123. 2010.)

Preglednica 1: Stopnja pomoči glede na namen naložbe in velikost podjetja. (Javni razpis za ukrep 123. 2010.)

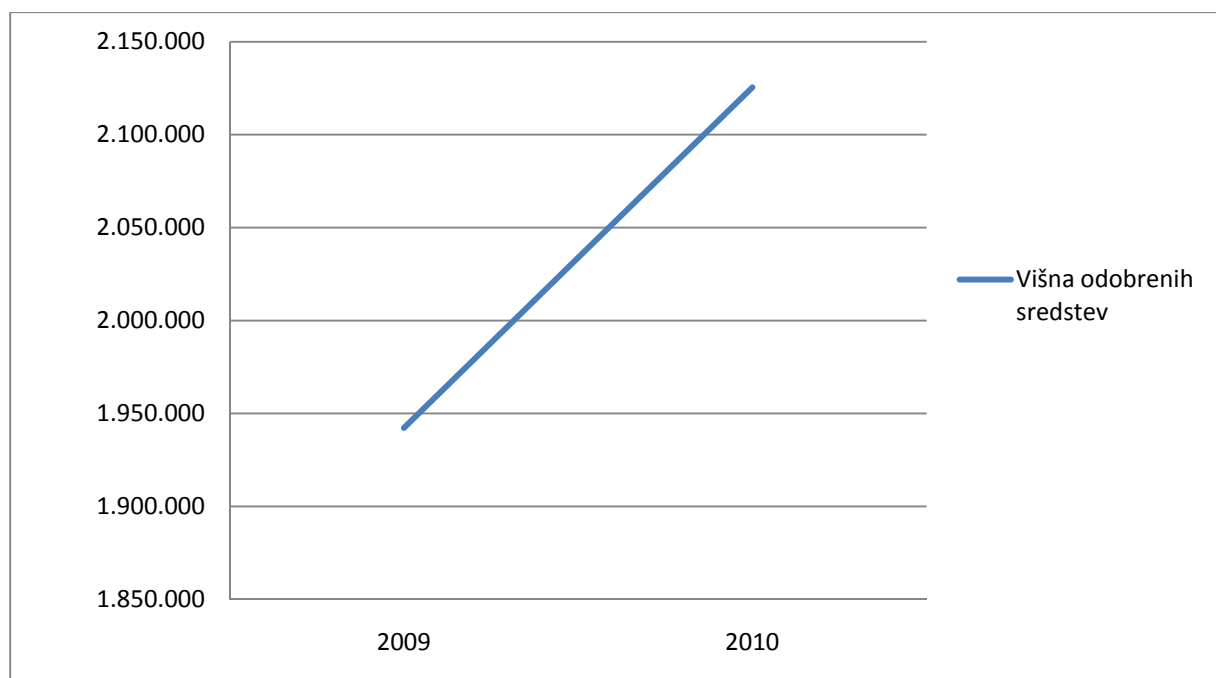
Št.	Namen	Intenzivnost pomoči (v %)
1	<i>Naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov</i>	
	mikro, mala in srednja podjetja	45
	velika podjetja	25
2	<i>Naložbe v predelavo živil, katerih surovina so kmetijski proizvodi</i>	
	mikro in mala podjetja	45
	srednja podjetja	35
	velika podjetja	25
3	<i>Skupne naložbe v predelavo kmetijskih in živilskih proizvodov</i>	
	mikro in mala podjetja	45
	srednja podjetja	35

	velika podjetja	25
4	<i>Naložbe v prvo stopnjo predelave lesa</i>	
	mikro podjetja	50

4.1.1.5 Število vlog s strani primarne predelave lesa pri ukrepu 123 glede na leto odobritve

Preglednica 2: Število vlog glede na leto odobritve (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

Leto odobritve	Število odobrenih vlog	Odobrena sredstva, EUR	Odstotek odobrenih sredstev od celotne vrednosti , %	Celotna vrednost projekta, EUR	IZPLAČANO EUR
2009	31	1.942.269,40	40,5	4.801.456,10	1.452.492,22
2010	17	2.125.459,64	40,0	5.309.152,18	1.062.668,30
Skupna vsota	48	4.067.729,04	40,2	10.110.608,28	2.515.160,52



Slika 1: Višina odobrenih sredstev glede na leto odobritve vloge (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

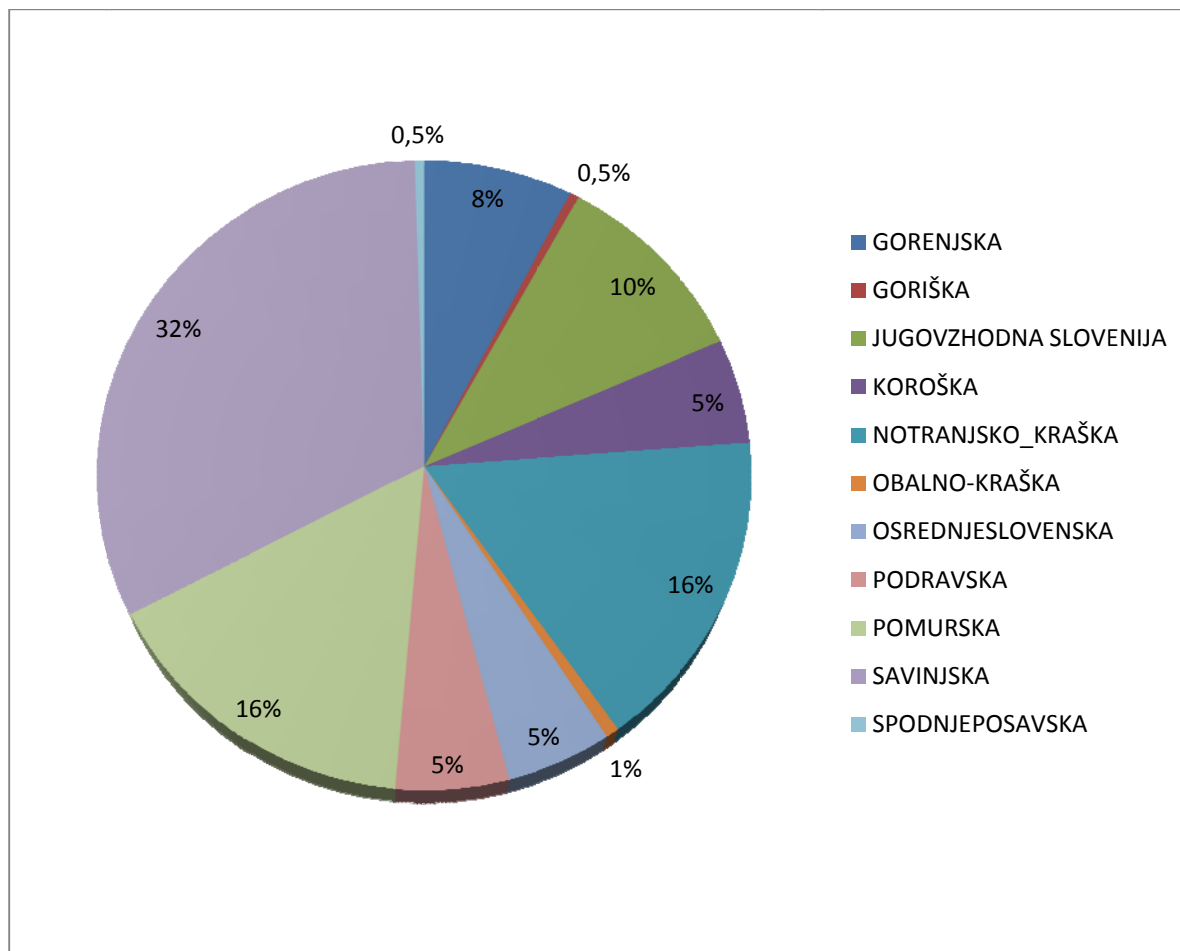
V preglednici 2 so podani podatki o odobrenih vlogah pri ukrepu 123 iz vseh koledarskih let od začetka podeljevanja pomoči v primarni predelavi lesa. Primarna predelava lesa je bila v ukrep 123 vključena leta 2008, kljub temu, da Ministrstvo za kmetijstvo ukrep izvaja že več

let. Število odobrenih vlog ne moremo komentirati zgolj kvantitativno, saj v določenem letu število razpisov niha, odvisno od razpoložljivih sredstev in začetkov razpisov glede na koledarsko leto. Poleg tega pa traja postopek odobritve ali zavrnitve vloge približno pol leta od oddaje vloge. V sliki 1 so razvidni podatki o višini odobrenih sredstev glede na leto odobritve. Po teh podatkih lahko sklepamo, da so vrednosti posameznih projektov naraščale, saj je v letu 2009 31 vlog prijavilo skupno vrednost projektov 4.801.456,10 EUR, leta 2010 pa je samo 17 vlog prijavilo skupno vrednost projektov kar 5.309.152,18 EUR. Poleg tega je razvidno, da so to dolgotrajne investicije, saj do leta 2011 še niso izplačali vseh sredstev za leto 2009 in 2010. Tako je za leto 2009 izplačanih 75 % odobrenih vlog, v letu 2010 pa le 50%. Vlagatelji imajo pravico sredstva črpati do treh let od datuma odobritve vloge, po tem času se sredstva vrnejo v skupni fond in vlagatelj mora postopek začeti ponovno. Glavni razlog, da vsa sredstva še niso izplačana je v tem, da je treba investicijo v celoti začeti in zaključiti z lastnimi sredstvi. Po zaključeni investiciji je treba oddati zahtevo za izplačilo subvencije, ki jo država izplača v treh mesecih po izdani zahtevi. Zato velikokrat traja tudi več let od začetka investicije in do izplačila subvencije.

4.1.1.6 Število odobrenih vlog po regijah pri ukrepu 123

Preglednica 3: Število odobrenih vlog po regijah pri ukrepu 123 (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

REGIJA	Število odobrenih vlog	Odobrena sredstva, EUR	Celotna vrednost projekta, EUR	IZPLAČANO EUR
GORENJSKA	2	317.655,01	762.620,00	124.453,39
GORIŠKA	1	19.784,00	47.481,60	19.784,00
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	4	406.354,50	1.052.051,20	28.897,00
KOROŠKA	6	233.398,01	544.155,00	232.539,51
NOTRANJSKO KRAŠKA	6	662.836,29	1.658.607,10	435.187,88
OBALNO KRAŠKA	1	27.150,26	65.160,64	27.150,26
OSREDNJESLOVENSKA	3	189.106,67	514.086,00	185.956,67
PODRAVSKA	5	229.081,17	550.186,00	154.439,17
POMURSKA	4	602.963,20	1.613.472,01	115.227,00
SAVINJSKA	15	1.355.399,93	3.254.388,73	1.167.525,64
SPODNJEPOSAVSKA	1	24.000,00	48.400,00	24.000,00
Skupna vsota	48	4.067.729,04	10.110.608,28	2.515.160,52



Slika 2: Delež odobrenih vlog po regijah (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

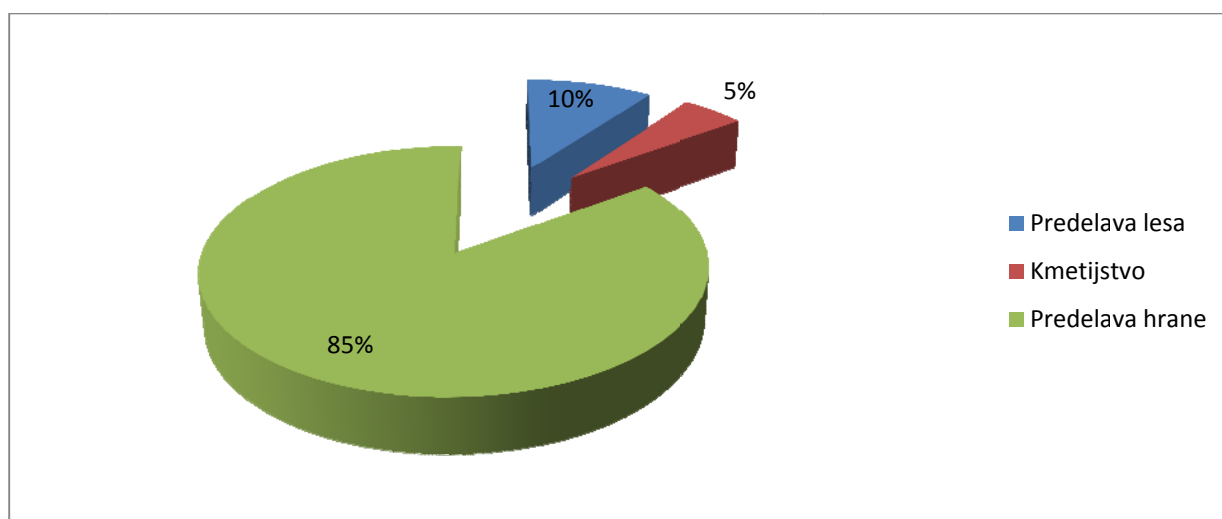
V preglednici 3 in sliki 2 lahko vidimo razporeditev subvencij na področju primarne predelave lesa po regijah. Daleč največji odstotek odobrenih vlog ima savinjska regija, ki je načrpalala kar 32% celotnega denarja, ki je bil namenjen za primarno predelavo lesa. Sledita ji notranjsko kraška in pomurska regija s 16% in jugovzhodna regija z 10%. V te štiri regije so razdelili največji odstotek subvencij, kar 74 %. Glavno vlogo pri tej razporeditvi ima podatek, koliko odstotkov prebivalcev se v tej regiji ukvarja z primarno predelavo lesa ter dostopnost surovine, to je lesa. Dober primer je Savinjska dolina, ki po površini zaseda le 11 % slovenskega ozemlja, a je kljub temu izkoristila kar 31 % subvencij na področju primarne predelave lesa. Poleg omenjene predpostavke pa je treba omeniti, da imajo pri vseh razpisih prednost podjetja, ki imajo sedež v pomurski regiji. Zaskrbljujoče je, da je osrednje slovenska regija, kamor spadata Kočevje in Ribnica, ki ležita v osrčju gozdov, izkoristila le 5 % subvencij. Pričakovano je, da v regijah kot je obalno-kraška in goriška regija ni veliko subvencij na področju primarne predelave lesa, saj se zelo malo prebivalstva ukvarja z primarno predelavo lesa.

4.1.1.7 Število odobrenih vlog v predelavi lesa v primerjavi z ostalimi dejavnostmi zajetimi v tem ukrepu 123

Preglednica 4: Število odobrenih vlog v predelavi lesa v primerjavi z ostalimi dejavnostmi zajetimi v ukrepu 123 za leta 2009 in 2010 (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

VRSTA DEJAVNOSTI	Število odobrenih vlog	Delež odobrenih vlog	Odobrena sredstva, EUR	Delež odobrenih sredstev	Celotna vrednost projekta, EUR	Izplačilo, EUR
Predelava lesa	48	20,00%	4.067.729,04	9,63%	10.110.608,28	2.515.160,52
Kmetijstvo - mleko	4	1,67%	246.155,05	0,58%	681.816,53	219.142,55
Kmetijstvo - pašna živina	2	0,83%	49.277,94	0,12%	134.210,80	46.158,42
Kmetijstvo - poljščine	2	0,83%	109.822,89	0,26%	339.506,61	17.741,92
Kmetijstvo - prašiči	1	0,42%	8.562,60	0,02%	22.834,00	6.592,50
Kmetijstvo - trajni nasadi	4	1,67%	263.531,04	0,62%	686.821,28	262.593,70
Kmetijstvo - vino	28	11,67%	1.949.200,22	4,61%	5.218.085,89	1.476.004,77
ŽPI - pijače	48	20,00%	10.346.589,57	24,49%	30.632.740,26	6.583.011,81
ŽPI - drugo	10	4,17%	3.013.339,11	7,13%	10.172.965,86	1.247.439,97
ŽPI - proizvodi iz žit, moke, škroba	13	5,42%	3.524.794,54	8,34%	12.720.561,24	754.036,71
ŽPI - mleko in mlečni proizvodi	17	7,08%	3.000.741,22	7,10%	9.765.207,91	752.144,34
ŽPI - meso in užitni klavnični proizvodi	32	13,33%	7.264.872,49	17,20%	26.331.968,27	5.899.387,51
ŽPI - kis	1	0,42%	757.694,75	1,79%	2.020.519,34	
ŽPI - proizvodi iz vrtnin, sadja, oreščkov	9	3,75%	4.494.378,51	10,64%	13.597.115,64	1.390.860,18

ŽPI - žita in proizvodi mlinske industrije	9	3,75%	1.161.429,30	2,75%	3.229.240,22	1.045.445,18
ŽPI - med	1	0,42%	8.847,75	0,02%	25.694,00	8.776,66
ŽPI - jajca	1	0,42%	373.988,00	0,89%	1.795.142,40	
ŽPI - živalske masti in olja	5	2,08%	647.271,06	1,53%	2.599.754,62	474.765,17
ŽPI - hrana za živali	5	2,08%	953.602,19	2,26%	4.732.515,81	935.626,50
SKUPAJ	240	100,00%	42.241.827,27	100,00 %	134.817.308,96	23.634.888,41



Slika 3: Vrednostna razdelitev odobrenih sredstev pri ukrepu 123 po dejavnostih za leto 2009 in 2010 (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

V preglednici 4 so predstavljene vse dejavnosti, ki so vključene v ukrep 123. S temi dejavnostmi morajo lesnopredelovalna podjetja tekmovati na razpisih, ki so večkrat prirejena za kmetijstvo in živilsko predelovalno industrijo. Tako lahko vidimo, da je bilo v primarni predelavi lesa 20% od vseh odobrenih vlog, v kmetijstvo 17% od vseh odobrenih vlog in v živilsko predelovalni industriji kar 63%. Glede razporeditve denarja so razmere še slabše. To se jasno vidi na sliki 3, kjer je primarna predelava lesa dobila le 10% celotnega denarja namenjenega za ukrep 123. Kmetijstvo je dobilo 5% celotnega denarja, živilska industrija pa si je razdelila kar 85% celotnega denarja pri ukrepu 123. Primarna predelava lesa je od vseh

razpisov najbolj zastopana ravno pri tem ukrepu. Celoten znesek, ki je bil primarni predelavi namenjen kot pomoč je 4.067.729,04 EUR, kar je občutno premalo, če gledamo kako visoka vlaganja so potrebna, da podjetja sledijo razvoju, ki pa ga narekujejo razvitejše države. Pri tem pa velja opozorilo, da ima Slovenija na voljo veliko surovine za predelavo in če jo ne bo sama predelala se s tem dela velika gospodarska škoda, s tem pa zavira vso nadaljnjo lesno proizvodnjo. Slovenija izvažata hlodovino v sosednje države, tam jo predelajo in polizdelke prodajo slovenskim lesnim podjetjem. Slovenska podjetja so zato primorana kupovati polizdelke v tujini, kajti v Sloveniji teh izdelkov ni mogoče kupiti (lepljen les s certifikatom, iverne plošče...). Zaradi prevoza in logistike se polizdelki podražijo in s tem vplivajo na ceno končnih izdelkov in posledično na dodano vrednost, ki jo podjetja ustvarjajo. Posledično podjetjem zmanjkuje finančnih sredstev za nadaljnje vlaganje v tehnologijo in razvoj. Podjetja čez čas ne morejo več slediti tehnološki opremljenosti tujih podjetij in s tem izgubijo konkurenčnost.

4.1.2 UKREP 312 - PODPORA USTANAVLJANJU IN RAZVOJU MIKROPODJETIJ

4.1.2.1 Cilj ukrepa

Cilj je s podporo ustanavljanju in razvoju mikro podjetij, ki omogoča začetek ali posodobitev opravljanja dejavnosti, pospešiti ustvarjanje novih delovnih mest, dvigniti podjetniške veščine in upravljavska znanja ter izboljšati stanje na področju podjetništva tudi na podeželju, kjer so pogoji za gospodarski razvoj omejeni. (Javni razpis za ukrep 312. 2010.)

4.1.2.2 Namen razpisa

V okviru tega ukrepa bodo podprte naložbe v že delujoča, kot tudi v novo ustanovljena mikro podjetja s sedežem in delovanjem na podeželju, ki zagotavljajo nova oziroma ohranjajo že obstoječa delovna mesta in povečujejo dohodek podeželskega prebivalstva. Sem spadajo socialno-varstvene storitve (varstvo otrok, oskrba starostnikov in oseb s posebnimi potrebami, ipd.); pridobivanje energije iz obnovljivih virov za prodajo; druge dejavnosti mikro podjetij v skladu z določili uredbe in razpisnimi pogoji. (Javni razpis za ukrep 312. 2010.)

4.1.2.3 Upravičeni vlagatelji

Ciljna skupina so pravne in fizične osebe, ki so ob oddaji vloge registrirane kot samostojni podjetnik posameznik, zavod, gospodarska družba ali zadruga in ne presegajo kriterijev za mikro podjetja, definiranih po priporočilu Evropske Komisije 2003/361/EC (manj kot 10 zaposlenih in manj kot 2.000.000 EUR letnega prometa in/ali letne bilančne vsote) ter imajo sedež in opravljajo dejavnost izven naselij s statusom mesta po sklepu Državnega zbora RS ali sklepu Vlade RS. (Javni razpis za ukrep 312. 2010.)

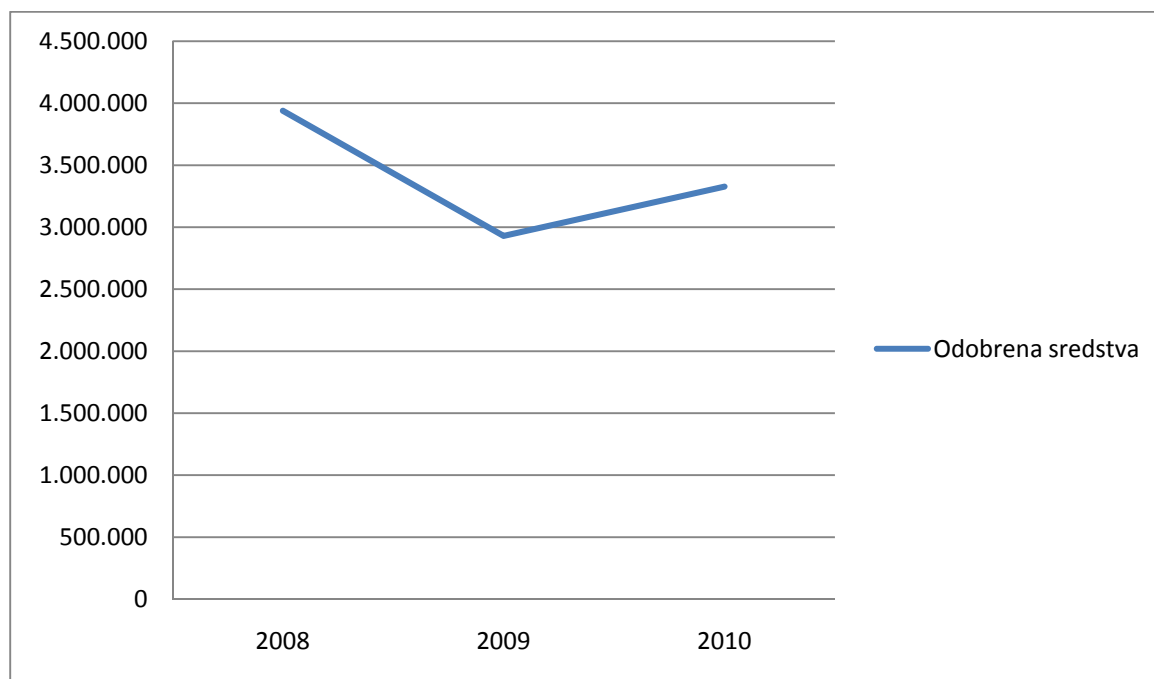
4.1.2.4 Stopnja pomoči

Najvišja stopnja pomoči znaša 60% priznane vrednosti naložbe oziroma v primeru pridobivanja energije iz obnovljivih virov 70% priznane vrednosti naložbe, najnižji znesek pomoči za naložbe na kmetijah je 3.500 EUR, upravičenec lahko v celotnem programskem obdobju pridobi največ 200.000 EUR v obdobju zadnjih treh proračunskih let. (Javni razpis za ukrep 312. 2010.)

4.1.2.5 Število vlog v primarni predelavi lesa pri ukrepu 312 glede na leto odobritve

Preglednica 5: Število vlog v primarni predelavi lesa pri ukrepu 312 glede na leto odobritve (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

LETO	Odobrene vloge	Odobrena sredstva, EUR	Odstotek odobrenih sredstev od celotne vrednosti, %	Celoten projekt, EUR	IZPLAČILO, EUR
2008	43	3.938.910,49	40,9	9.630.826,60	3.338.402,32
2009	40	2.929.997,07	42,2	6.945.308,50	2.310.202,40
2010	37	3.327.689,83	48,1	6.912.909,49	565.090,41
Skupna vsota	120	10.196.597,39	43,4	23.489.044,59	6.313.695,13



Slika 4: Višina odobrenih sredstev glede na leto odobritve vloge (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

Ukrep 312 in 123 sta si zelo povezana, kljub temu, da eden podpira primarno, drugi pa sekundarno predelavo lesa. Ravno pri teh panogah je lahko v nekaterih primerih zelo majhna razlika med stroji oz. upravičenostjo za sodelovanje pri subvencijah. Kajti nekateri stroji sicer spadajo pod sekundarno predelavo lesa, a so v svoji osnovi čisto primarna tehnologija.

Število odobrenih vlog ne moremo komentirati zgolj po številkah, saj v določenem letu število razpisov niha, odvisno od razpoložljivih sredstev. Določeni razpisi se začnejo v enem

koledarskem letu in končajo v drugem koledarskem letu. Poleg tega traja postopek odobritve ali zavrnitve vloge približno pol leta od oddaje vloge.

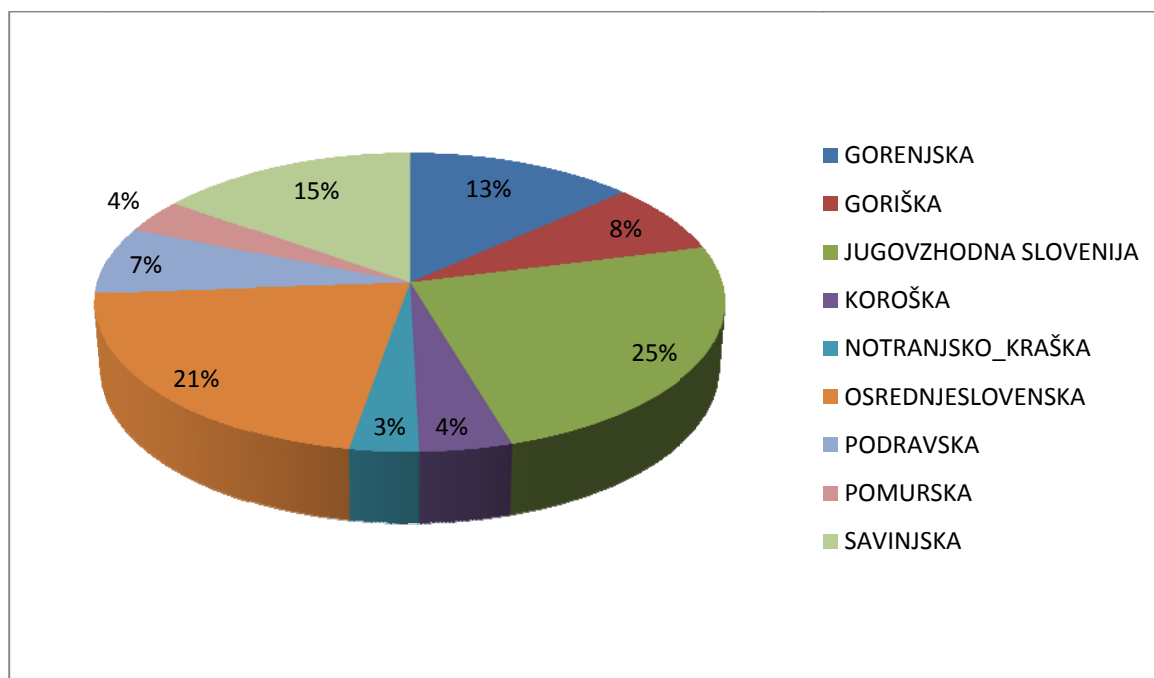
V preglednici 5 so podatki glede na število in datum odobritve. V letu 2008 je bilo 43 odobrenih vlog in razdeljeno skupno 3.938.910,49 EUR, v letu 2009 je bilo odobrenih 40% vlog in razdeljenih 2.929.997,07 EUR, v letu 2010 je bilo odobrenih 37 vlog in razdeljenih 3.327.689,83 EUR. Vlagatelji imajo pravico sredstva črpati do treh let od datuma odobritve vloge, po tem času gre denar nazaj v skupni fond in vlagatelj mora postopek začeti ponovno. Glavni razlog, da vsa sredstva še niso izplačana je v tem, da je treba investicijo začeti in zaključiti v celoti po odobreni vlogi z lastnim denarjem. Po zaključeni investiciji pa mora podjetje oddati zahtevo za izplačilo subvencije, ki jo država izplača do treh mesecev po izdani zahtevi. Zato velikokrat traja tudi več let od začetka investicije in do izplačila subvencije.

V sliki 4 je predstavljena višina odobrenih sredstev po letih. Padcu odobrenih finančnih sredstev lahko pripisujemo finančni in gospodarski krizi, v kateri se je Slovenija znašla v letu 2009.

4.1.2.6 Odobrene vloge v primarni predelavi lesa po regijah.

Preglednica 6: Odobrene vloge v primarni predelavi lesa pri ukrepu 312 po regijah (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

REGIJA	Odobrene vloge	Odobrena sredstva EUR	Celoten projekt EUR	IZPLAČILO, EUR
GORENJSKA	15	1354783,8	3119994,65	870481,18
GORIŠKA	10	850013,46	1817692,84	479903
JUGOVZHODNA	24	2382102,79	5730854,62	1425252,77
KOROŠKA	5	448229,63	981912,3	302267,63
NOTRANJSKO KRAŠKA	7	310363,34	733884,05	257832,24
OSREDNJESLOVENSKA	25	2062357,86	4972665,13	1342232,58
PODRAVSKA	10	794715,96	1713721,04	318754,17
POMURSKA	5	367808,94	866973,87	364577,94
SAVINJSKA	19	1626221,61	3551346,09	852393,62
Skupna vsota	120	10196597,39	23489044,59	6213695,13



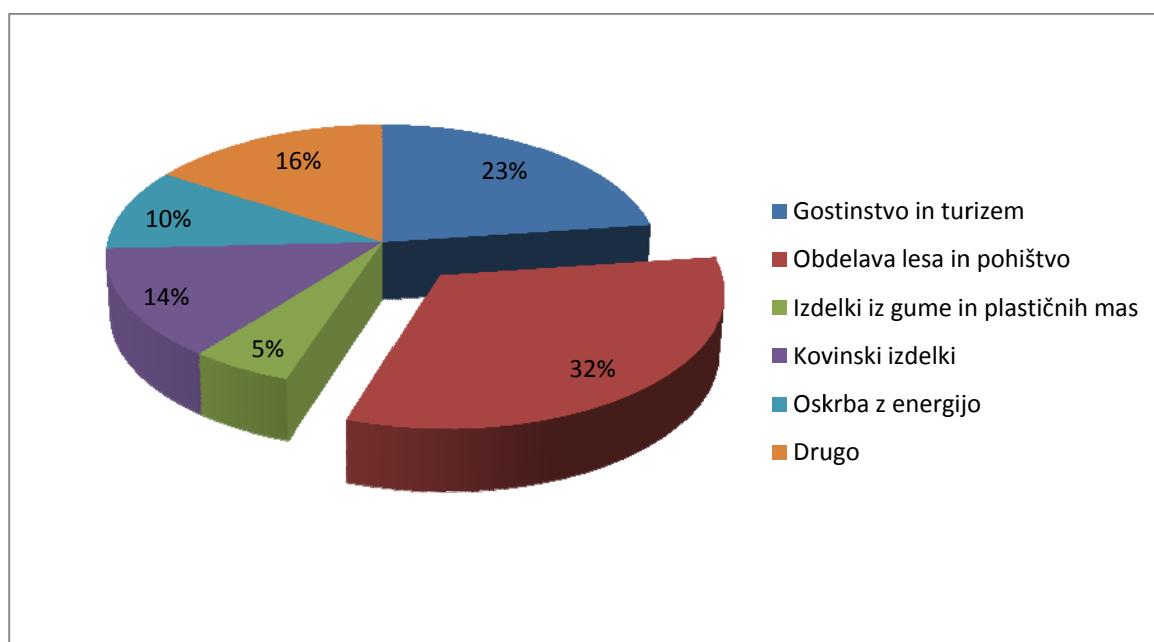
Slika 5 Deleži odobrenih vlog v primarni predelavi lesa pri ukrepu 312 po regijah (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

V preglednici 6 in sliki 5 lahko vidimo razporeditev subvencij na področju sekundarne predelave lesa po regijah. Pri sekundarni predelavi bližina surovine ni tako pomembna, saj je prevoz polizdelkov cenejši kot prevoz hlodovine. Tako lahko vidimo, da so vodilni pri pridobivanju subvencij iz ukrepa 312 v jugovzhodni Sloveniji s 23 % in osrednji Sloveniji z 20%. Sledijo ji savinjska dolina s 16 % in gorenjska s 13%. Ostale regije imajo med 3% do 8% delež pri pridobivanju sredstev.

4.1.2.7 Odobrene vloge v predelavi lesa v primerjavi z ostalimi dejavnostmi zajetimi v ukrepu 312

Preglednica 7: Odobrene vloge v predelavi lesa v primerjavi z ostalimi dejavnostmi zajetimi v ukrepu 312 (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

VRSTA NALOŽBE	Št. vlog	Delež odobrenih vlog	Odobrena sredstva, EUR	Delež odobrenih sredstev	Odobrena sredstva/vlogo, EUR	Celotna vrednost naložb, EUR	IZPLAČILO, EUR
Gostinstvo in turizem	57	18,21%	7.224.085,27	22,86%	126.738,34	21.058.595,09	2.732.202,78
Obdelava lesa (razen pohištva)	49	15,65%	4.078.538,12	12,91%	83.235,47	9.295.589,76	2.444.926,05
Izdelava pohištva	71	22,68%	6.118.059,27	19,36%	86.169,85	14.193.454,83	3.768.769,08
Izdelki iz gume in plastičnih mas	15	4,79%	1.693.118,98	5,36%	112.874,60	3.518.012,54	285.052,27
Kovinski izdelki	44	14,06%	4.351.032,13	13,77%	98.887,09	9.836.469,43	1.207.824,40
Oskrba z energijo	29	9,27%	3.191.644,37	10,10%	110.056,70	7.888.811,81	2.247.534,58
Drugo	48	15,34%	4.947.185,50	15,65%	103.066,36	12.080.409,19	2.304.178,59
Skupna vsota	313	100 %	31.603.663,64	100 %	100.970,17	77.871.342,65	14.990.487,75



Slika 6: Delež odobrenih sredstev v obdelavi lesa in pohištva v primerjavi z ostalimi panogami pri ukrepu 312 (Arhiv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

Ukrep 312 pa je v večji meri naklonjen sekundarni predelavi lesa. V Preglednici 7 in sliki 6 je razvidno, da je lesna industrija v tem ukrepu dobila kar 32 % celotnega denarja namenjenega za ta ukrep, to je 10196597,39 EUR. V tem primeru je to zelo spodbudno za lesno industrijo.

4.1.3 Subvencije s strani Ministrstva za gospodarstvo

4.1.3.1 Cilj ukrepov

Cilji ukrepov Ministrstva za gospodarstvo so izboljšati podjetniško kulturo, ustvariti učinkovito in popolno infrastrukturo, povečati vlaganja v razvoj in s tem povezane naložbe, izboljšati povezovanje gospodarstva z znanostjo in zagotoviti prehod visoko usposobljenih kadrov v gospodarstvo, ustvariti učinkovito okolje za razvoj in inovacije ter zagotoviti ugodne in tudi posebne finančne vire. (Ukrepi za podporo rasti in razvoju podjetij v Sloveniji. 2010.)

4.1.3.2 Vrste namenov

V svojih razpisih nimajo natančno določene panoge, katera lahko kandidira na različnih razpisih. Kandidirajo lahko vse panoge za sredstva, ki so namenjena za informiranje, izvajanje informativno-promocijskih dejavnosti in osnovno svetovanje, financiranje inkubatorjev, prepoznavanje inovativnih podjetniških potencialov in generiranje novih inovativnih podjetij, vavčerski sistem usposabljanja, zagon novih podjetij z inovativnimi predlogi in rešitvami, uveljavljanje na trgu, uvedbe novih izdelkov, prodor na tuje trge. (Ukrepi za podporo rasti in razvoju podjetij v Sloveniji. 2010.)

4.1.3.3 Ciljna skupina (upravičenci)

Ciljne skupine zajete v razpisih Ministrstva za gospodarstvo so bodoči podjetniki, študentje, mikro podjetja, mala podjetja, srednje velika in velika podjetja, grozdi.

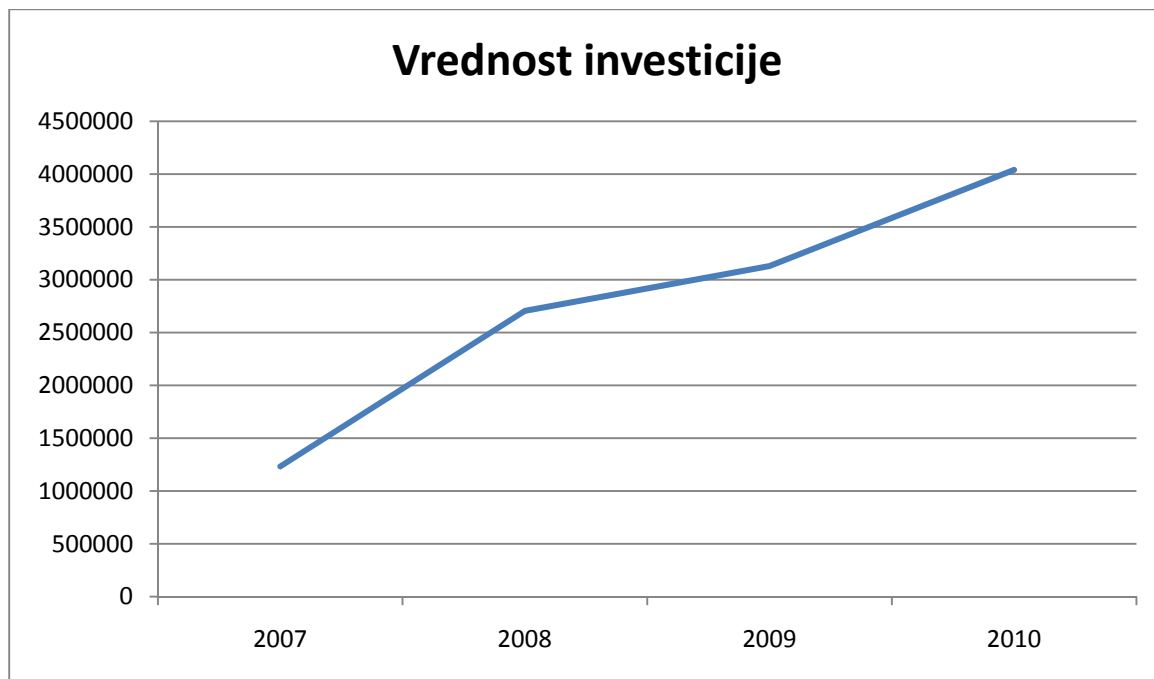
4.1.3.4 Pregled odobrenih vlog glede na leto odobritve

Preglednica 8: Odobrene vloge v primarni predelavi lesa na Ministrstvu za gospodarstvo glede na leto odobritve (Arhiv Ministrstva za gospodarstvo)

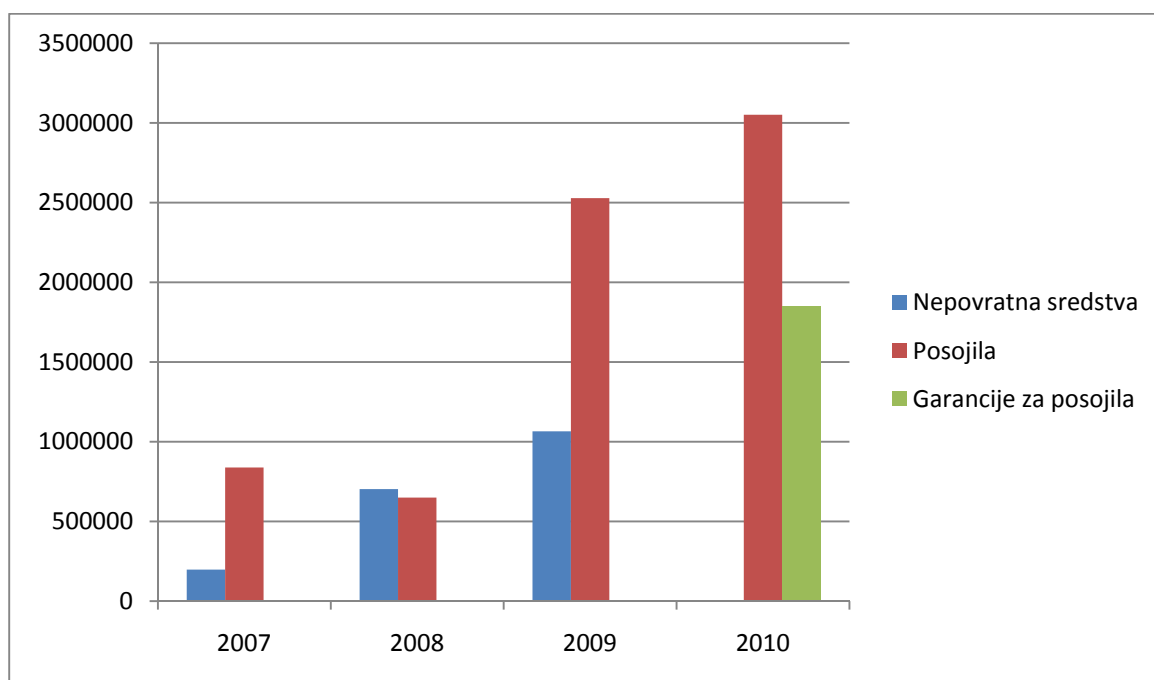
Leto	Število podjetij	Vrednost investicij EUR	Subvencije EUR	Posojila EUR	Garancije za posojila EUR
2007	3	1.233.561	197.634	838.293	0
2008	5	2.705.308	702.654	650.000	0
2009	7	3.129.960	1.064.979	2.528.000	0
2010	14	4.040.755	0	3.051.367	1.850.820



Slika 7: Odobrene vloge v primarni predelavi lesa na Ministrstvu za gospodarstvo glede na leto odobritve (Arhiv Ministrstva za gospodarstvo)



Slika 8: Vrednost investicij v primarni predelavi lesa subvencioniranih s strani Ministrstva za gospodarstvo (Arhiv Ministrstva za gospodarstvo)



Slika 9: Struktura pomoči s strani Ministrstva za gospodarstvo (Arhiv Ministrstva za gospodarstvo)

Pri subvencijah, ki jih podeljuje Ministrstvo za gospodarstvo je značilno, da je večino teh pomoči v obliki posojila ali garancije za posojila. Preglednica 8 in slika 9 nakazujeta strukturo pomoči in tako je posojil kar 65%, garancije za posojila 17% in subvencij v obliki

nepovratnih sredstev le 18%. Te vrste pomoči pa za podjetja niso tako aktualna in v pomoč kot nepovratna sredstva. Zato se lesna podjetja ne odločajo toliko za subvencije s strani Ministrstva za gospodarstvo. Pri teh razpisih je jasno razvidno, da se je število odobrenih vlog in zneskov povečevalo iz leta v leto od začetka podeljevanja subvencij in pomoči v kakršni koli obliki.

Na sliki 7 je prikazana rast števila podjetij, ki so uspela s pridobitvijo pomoči s strani Ministrstva za gospodarstvo. V štirih letih, od 2007 do 2010, je število odobrenih vlog naraslo iz 3 na 14 odobrenih vlog na leto.

4.2 MODEL PRIJAVE NA JAVNI RAZPIS

4.2.1 Uvod

Odgovorni v preučevanem podjetju so že dalj časa razmišljali o nakupu mobilnega sekalnika za les. Odločili so se, da bodo kandidirali na javnem razpisu za nepovratna sredstva. Povprašali so veliko podjetij, ki se ukvarjajo s svetovanjem in izpolnjevanjem vlog za razpise, a so vsi zahtevali 3000 EUR za vlogo in še 5 % od odobrenega zneska. Tako bi podjetje plačalo za vlogo 10.000 EUR, kar pa je občutno preveč. Odločili so se, da sami izdelajo vlogo in zberejo vso potrebno dokumentacijo.

Po analizi vseh razpisov so ugotovili, da je primarna predelava lesa, kamor spada mobilni sekalnik za les, primerno zastopana le v ukrepu 123: Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom za gospodarske družbe, samostojne podjetnike, zadruga in zavode.

4.2.2 Postopek prijave na razpis

4.2.2.1 Izpolnitev prijavnega obrazca, ki je del razpisne dokumentacije

V tem delu je treba izpolniti osnovne podatke o vlagatelju, kratka predstavitev naložbe, kako je urejeno financiranje, predstaviti zaželene ekonomske cilje in zaposlenost.

4.2.2.2 Zbiranje prilog

Število zahtevanih prilog pri ukrepu 123 je 19. Te priloge je nujno priložiti poleg izpolnjene vloge. Če katerekoli zahtevane priloge ni mogoče pridobiti, bo vloga na ocenjevanju označena za nepopolno in tudi zavrnjena.

4.2.2.3 Oddaja vloge

Vloga se vlaga pisno na predpisanem obrazcu, ki je del razpisne dokumentacije dostopne na spletnih straneh ARSKTRP in MKGP (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano). Sestavni deli vloge morajo biti speti ali vloženi v mapo po vrstnem redu. Na ovojnici vloge mora biti razviden datum in čas (ura, minuta) oddaje vloge, označen s strani pošte oziroma vložišča ARSKTRP, naslov vlagatelja ter oznaka javnega razpisa (glej spodnji odstavek). Vloge z nepravilno označenimi ovojnicami se ne obravnavajo in se vrnejo vlagateljem. Vloge morajo biti oddane v zaprtih pošiljkah in označene. Ko skupna vrednost upravičenih stroškov naložb presega 100.000 EUR (brez DDV) na projekt z oznako: "Ne odpiraj – vloga na razpis 123 za podjetja – zahtevna naložba".

4.2.2.4 Rezultat prijave na razpis

Razpis je zaprtega tipa, kar pomeni, da je razpisan začetni in končni datum sprejema vlog. V tem času se vlog še ne odpira in komisija jih še ne začne ocenjevati. Po datumu, ki je določen za zaprtje razpisa, komisija začne s pregledovanjem ustreznosti vlog. Vloge, ki so popolne, vsebinsko ustrezne in izpolnjujejo vse pogoje, ocenijo na podlagi meril. Sredstvaodobrijo vlogam, ki presežejo postavljeni prag minimalnega števila točk, in sicer po vrstnem redu višine prejetih točk, do porabe sredstev razpisanih za posamezen sklop. Po pregledu vseh vlog se pošlje vlagateljem neustreznih vlog zahtevo za dopolnitev neustreznih delov vloge. Rok za oddajo dopolnil k vlogam je 30 dni. Komisija še enkrat pregleda dopolnjene vloge. Nato traja približno 90 dni da vlagatelj dobi odločbo o uspešnosti vloge.

4.2.2.5 Izvedba investicije

Podjetje ima po prejemu odločbe tri leta časa za izvedbo investicije. Pred investicijo je treba zagotoviti tri pisne ponudbe različnih ponudnikov za investicijo, ki je bila podana v odločbi (stroj, storitve...). Nato je treba opraviti ovrednotenje ponudb in utemeljiti odločitev za določenega ponudnika.

4.2.2.6 Zahtevki za izplačilo

Po zaključeni investiciji sredstva izplačajo na podlagi zahtevka podjetja za izplačilo sredstev. Če je strošek strojev večji od 10.000 EUR je treba zagotoviti pisne ponudbe najmanj treh med seboj neodvisnih ponudnikov. Ob vložitvi zahtevka za izplačilo sredstev, morajo biti ponudbe

vključene v poročilo tako, da je razvidna odločitev za nakup, povpraševanje, prejete ponudbe in utemeljitev izbora.

Zahtevku je treba priložiti kopije ponudb oziroma kopije sklenjenih pogodb z izvajalci, originalne izvode računov s podrobno specifikacijo, gradbeno situacijo pri gradbenih delih, ki jo potrdita pooblaščen nadzorni organ in upravičenec z originalnimi dokazili o njihovem plačilu, dokazila o plačilih (originalno potrdilo banke o izvršenem plačilu, overjena kopija originalno potrjene položnice oziroma blagajniškega prejemka) in poročilo o opravljenem delu.

4.2.2.7 Obveznosti upravičenca, ki jih mora izpolnjevati pet let po zadnjem izplačilu odobrenih sredstev

Prejemnik sredstev mora ustrezno označiti, kateri stroji oziroma stavbe so bile sofinancirane s strani Republike Slovenije. Prejemnik sredstev mora za naložbo, za katero je prejel podporo, voditi dokumentacijo o investiciji ter jo hraniti še vsaj pet let po zadnjem izplačilu sredstev. Upravičenec mora omogočiti dostop do dokumentacije o naložbi ter omogočiti kontrole na kraju samem s strani ARSKTRP, MKGP, nacionalnih in evropskih revizijskih institucij kot tudi drugim nadzornim organom.

Prejemnik sredstev mora na ARSKTRP poročati še pet let od zadnjega izplačila sredstev. Prvo letno poročilo je prejemnik sredstev dolžan poslati na ARSKTRP do 31.03. naslednje koledarsko leto od zadnjega izplačila sredstev.

Naložbena dejavnost, za katero upravičenec prejme sredstva, se mora opravljati še vsaj naslednjih pet let po zadnjem izplačilu sredstev. V tem obdobju ne sme uvajati bistvenih sprememb, oziroma odtujiti naložbe ali uporabljati v nasprotju z namenom dodeljenih sredstev, sicer jih mora vrniti z zamudnimi obrestmi.

4.2.3 Ključna merila za vrednotenje vlog

Vloge so ocenjene na podlagi meril za pridobitev spodnje, vstopne meje točk, ki za ta javni razpis znaša 40 točk, od tega vsaj 25 točk iz naslova ekonomskih meril. Med vlogami, ki presežejo vstopno mejo točk, izberejo tiste, ki dosežejo višje število točk.

4.2.3.1 Produktivnost

Produktivnost je dodana vrednost ali izguba na zaposlenega (za gospodarske družbe, velike samostojne podjetnike in zadruga), podjetnikov dohodek ali negativni poslovni izid na

zaposlenega (za male samostojne podjetnike), čisti presežek prihodkov oz. presežek odhodkov obračunskega obdobja na zaposlenega (za zavode).

Produktivnost je aritmetična sredina kazalnikov za zadnji dve leti. Podjetje tako nima direktnega vpliva, saj se ocenjuje preteklo poslovanje, razen, če podjetje dve leti pred kandidiranjem zavestno dela na tem, da prilagodi poslovanje razpisnim pogojem.

4.2.3.2 Interna stopnja donosnosti

Interna stopnja donosa je tista diskonta stopnja, pri kateri je neto sedanja vrednost enaka 0. Interna stopnja donosa nam pove višino obrestne mere, ki jo lahko plača investitor za posojilo, ne da bi utrpel izgubo, če vso naložbo financira s posojilom.

Primer iz preučevane vloge:

Za izračun interne stopnje donosa je treba najprej izračunati neto sedanjo vrednost:

Preglednica 9: Primer izračuna neto sedanje vrednosti (Preučevana vloga)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Prejemki		91.500	124.000	210.600	298.600	386.600
Odhodki		-60.000	-70.000	-120.000	-155.000	-178.000
Investicija	-39000	-240000				
Delo			-9598	-20396	-28795	-28795
CFt	-39000	-208500	44401,71	70203,64	114805,1	179805,1
$CFt / (1+k)^t$	-39000	-198571	40273,66	60644,54	94450,47	140882

Celotni NPV po formuli

$$NPV = \sum CFt / (1+k)^t \quad \dots(1)$$

NPV – neto sedanja vrednost

CF – neto denarni tok v času t

k – diskontna stopnja (5% diskontna stopnja)

t – obdobje (5 let)

Neto sedanja vrednost projekta je po formuli (1) 98.679,27 EUR. Pozitivna vrednost dokazuje, da investicija povečuje vrednost podjetja. V preglednici 9 in tudi v izračunu so bile uporabljene neto vrednosti prejemkov, odhodkov in vrednost investicije. Prejemki so vrednosti vseh prodanih produktov in storitev, katerih količina je že predstavljena v poglavju o učinkih investicije. Količina in vrednost sta zelo realni in nista pretirani, kvečjemu so vrednosti bolj pesimistične. Pod odhodki so zavedeni vsi stroški materiala, prevozov in

stroškov storitev pri izdelavi izdelkov. Ker leta 2011 še ne bo nobenega zaposlenega in bodo dela opravljali študenti, pod izdatki dela ni vrednosti. Izdatki iz dela začnejo teči leta 2012. Investicija je predstavljena v dveh letih in to je leta 2010 kot avans v vrednosti 39.000 EUR in leta 2011 v vrednosti 240.000 EUR. Vse te vrednosti so nato diskontirane po diskontni stopnji 5%. Vsota vseh pa je 98.679,27 EUR.

Interna stopnja donosa:

Preglednica 10: Primer izračuna interne stopnje donosa (Preučevana vloga)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Prejemki		91.500	124.000	210.600	298.600	386.600
Odhodki		-60.000	-70.000	-120.000	-155.000	-178.000
Investicija	-39000	-240000				
Delo			-9598	-20396	-28795	-28795
CFt	-39000	-208500	44401,71	70203,64	114805,1	179805,1
CFt / (1+k) ^t	-39000	-198571	40273,66	60644,54	94450,47	140882

IRR izračunan po formuli

$$NPV = \sum CF_t / (1+IRR)^t \quad \dots(2)$$

IRR = 12%

IRR – notranja stopnja donosa
CF – neto denarni tok v času t
t – obdobje (5 let)

Interna stopnja donosa ja po formuli (2) 12% in pri tej vrednosti je neto sedanja vrednost 0.

12% je višina obrestne mere, ki jo lahko investitor plača za posojilo, ne da bi utrpel izgubo, če vso naložbo financira s posojilom.

4.2.3.3 Gospodarnost poslovanja

Gospodarnost je razmerje aritmetičnih sredin kazalnikov za zadnji dve leti med prihodki in odhodki poslovanja. Tako, da podjetje nima direktnega vpliva, saj se ocenjuje preteklo poslovanje, razen, če podjetje dve leti pred kandidiranjem zavestno dela na tem, da prilagodi poslovanje razpisnim pogojem.

4.2.3.4 Dobičkonosnost

Čista dobičkonosnost prihodkov je aritmetična sredina kazalnikov za zadnji dve leti. Ocena je aritmetična sredina kazalnikov za zadnji dve leti, ki jih zadruga dokazujejo z obrazci BON-

1/P, samostojni podjetniki pa z obrazci BON-1/SP, izdanim s strani AJPES-a. Tako, da podjetje nima direktnega vpliva, saj se ocenjuje preteklo poslovanje, razen, če podjetje dve leti pred kandidiranjem zavestno dela na tem, da prilagodi poslovanje razpisnim pogojem.

Za gospodarske družbe, samostojne podjetnike in zadruga je treba priložiti čisto dobičkovnost prihodkov. Za zavode je treba priložiti čiste presežke prihodkov oziroma presežek odhodkov. Za oceno se uporabi aritmetična sredina kazalnikov za zadnji dve leti.

4.2.3.5 Že prejeta sredstva iz naslova ukrepa 123 v obdobju 2007-2013

V tem delu se ocenjuje ali je vlagatelj že dobil kakšno finančno pomoč iz naslova izvajanja ukrepa.

4.2.3.6 Racionalnost porabe javnih sredstev

Gospodarnost naložb je na celo vrednost zaokrožen dvajsetkratnik razmerja med vrednostjo neto sedanje vrednosti in zaprošenimi javnimi sredstvi. Merilo je količnik med ocenjeno neto sedanjo vrednostjo projekta (pri 5 % obrestni meri) in višino zaprošenih nepovratnih sredstev. Formula je podana v navodilih za izračun racionalnosti porabe javnih sredstev. Faktor se določi pri vsakem ukrepu posebej. Pri ukrepu 123 je ta faktor 20. Pri tej točki je treba izračunati tudi neto sedanjo vrednost projekta, ki pa je že prikazana pri točki 4.2.3.2. Interna stopnja donosa.

Primer iz preučevane vloge:

Zaprošena vrednost subvencije: 139.000 EUR

Neto sedanja vrednost: 98.679,27 EUR

Gospodarnost naložbe:

$$G = 20 * (NPV / \text{Zaprošena vrednost subvencije}) \quad \dots(3)$$

$$G = 20 * (98.679,27 \text{ EUR} / 139.000 \text{ EUR}) = 14$$

G = gospodarnost naložbe

NPV = neto sedanja vrednost

Gospodarnost naložb je na celo vrednost zaokrožen dvajsetkratnik razmerja med vrednostjo neto sedanje vrednosti in zaprošenimi javnimi sredstvi. Po formuli (3) je tako gospodarnost naložbe 14.

4.2.3.7 Velikost podjetja

Ocenjevanje temelji na velikosti podjetja :

- veliko podjetje (zaposluje do 750 zaposlenih ali ima letni prihodek podjetja nižji od 200.000.000 evrov)
- srednje veliko podjetje (podjetje, ki ima manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov EUR ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov EUR)
- majhno podjetje (podjetje, ki ima manj kot 50 zaposlenih in ima letni promet ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR)
- mikro podjetje (podjetje, ki ima manj kot 10 zaposlenih in ima letni promet ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 2 milijona EUR)

4.2.3.8 Stopnja registrirane brezposelnosti v občini, kjer se nahaja naložba

Občine so glede na stopnjo registrirane brezposelnosti razvrščene v tri območja; A, B in C.

- V območje A se uvrščajo občine, ki imajo stopnjo brezposelnosti 9,0% ali več.
- V območje B se uvrščajo občine, ki imajo stopnjo brezposelnosti od 8,0% do 8,9%.
- V območje C se uvrščajo občine, ki imajo stopnjo brezposelnosti od 7,0% do 7,9%.

Pri razvrščanju se upošteva stopnje registrirane brezposelnosti občine za mesec december 2009.

Za novonastale občine, kjer statističnega podatka o stopnji brezposelnosti ni na razpolago, se upošteva statistični podatek, ki je veljal za občino, v katero so bile vključene prej.

Območje A zajema naslednje občine:

Apače, Beltinci, Bistrica ob Sotli, Cankova, Črenšovci, Dobrovnik-Dobronak, Gorišnica, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš-Hodos, Hrastnik, Kobilje, Kočevje, Kostel, Kozje, Kungota, Kuzma, Lendava-Lendva, Ljubno, Ljutomer, Lovrenc na Pohorju, Luče, Maribor, Moravske Toplice, Murska Sobota, Pesnica, Podvelka, Puconci, Radenci, Radlje ob Dravi, Rečica ob Savinji, Rogaška Slatina, Rogašovci, Rogatec, Ruše, Selnica ob Dravi, Semič, Solčava, Starše, Sveti Jurij, Šalovci, Šentilj, Šmarje pri Jelšah, Tišina, Trbovlje, Turnišče, Velika Polana.

Območje B zajema naslednje občine:

Brežice, Celje, Cirkulane, Črnomelj, Duplek, Gornja Radgona, Gornji Grad, Hoče-Slivnica, Juršinci, Križevci, Krško, Makole, Mežica, Miklavž na Dravskem polju, Podčetrtek,

Podlehnik, Poljčane, Prebold, Rače-Fram, Ravne na Koroškem, Razkrižje, Ribnica na Pohorju, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Sveti Tomaž, Šentjur, Veržej, Videm, Vuzenica, Žalec.

Območje C zajema naslednje občine:

Črna na Koroškem, Destrnik, Dravograd, Laško, Majšperk, Metlika, Mozirje, Muta, Nazarje, Odranci, Oplotnica, Ormož, Polzela, Ptuj, Slovenj Gradec, Škocjan, Šmartno ob Paki, Tabor, Velenje, Vitanje, Vransko, Zavrč, Zreče. (Sklep o območjih z višjo stopnjo brezposelnosti v Republiki Sloveniji za leto 2009. Uradni list RS, št. 14/2009)

4.2.3.9 Lokacija naložbe

Glede na indeks razvojne ogroženosti se za programsko obdobje Državnega razvojnega programa 2007–2013 razvojne regije, ki so v skladu s 6. členom Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 93/05) določene kot teritorialne enote NUTS 3, opredeljene v Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1888/2005 z dne 26. oktobra 2005 o spremembah Uredbe (ES) št. 1059/2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) zaradi pristopa Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Slovenije in Slovaške k Evropski uniji (UL L, št. 309, 25. 11. 2005, str. 1), takole razvrščajo po stopnji svoje razvitosti:

pomurska (159,5), notranjsko-kraška (127,0), podravska (116,8), spodnjeposavska (116,8), zasavska (113,9), koroška (103,9), jugovzhodna Slovenija (101,7), goriška (93,8), savinjska (92,3), gorenjska (83,1), obalno-kraška (82,4) in osrednjeslovenska (8,7).

Naložba se bo izvedla na območju ene od razvojnih regij Republike Slovenije glede na indeks razvojne ogroženosti za programsko obdobje Državnega razvojnega programa 2007-2013, skladno s Sklepom o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2007-2013 . (Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Uradni list RS, št. 93/05)

V primeru preučevane vloge:

Podjetje spada v Jugovzhodno Slovenijo

4.2.3.10 Kakovost proizvodov in varnost živil

Ta točka je predvsem primerna za kmetijske proizvode s certifikatom kakovosti in podobno, zato ta točka za investicijo v primarno predelavo lesa ni pomembna.

4.2.3.11 Vrsta predelave

- naložba se nanaša na predelavo surovin rastlinskega izvora
- naložba se nanaša na predelavo surovin rastlinskega in živalskega izvora
- naložba se nanaša na predelavo surovin živalskega izvora

V primeru primarne predelave lesa se naložba v vsakem primeru nanaša na predelavo surovin rastlinskega izvora.

4.2.3.12 Inovativnost naložbe

- uvajanje tehnoloških rešitev, ki omogočajo uvedbo novega proizvoda
- uvajanje tehnoloških rešitev, ki omogočajo uvedbo izboljšav obstoječega proizvoda
- uvajanje tehnoloških rešitev, ki izboljšujejo oziroma optimizirajo proizvodni proces nimajo pa neposrednih učinkov na proizvod nakup posameznih delovnih orodij in pripomočkov

4.2.3.13 Raziskovalne in razvojne dejavnosti

- podjetje je vpisano v evidenco izvajalcev raziskovalne in razvojne dejavnosti pri Javni agenciji za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije
- podjetje ima sklenjeno pogodbo z raziskovalno skupino s področja kmetijstva oziroma s področja pridelave hrane za ljudi in živali

4.2.3.14 Ekološki prispevek izvedene naložbe

- naložba prispeva k izboljšanju obremenjevanja okolja vsaj v treh izmed naštetih ekoloških prispevkov naložbe
- naložba prispeva k izboljšanju obremenjevanja okolja vsaj v dveh izmed naštetih ekoloških prispevkov naložbe
- osnovni namen naložbe ni zmanjševanje obremenjevanja okolja, vendar naložba prispeva k izboljšanju obremenjevanja okolja vsaj v enem izmed naštetih ekoloških prispevkov naložbe naložba nima učinkov na naravovarstveni ravni

Ekološki prispevki naložbe (učinkovitejša raba energije, izkoriščanje obnovljivih virov energije, zmanjševanje količine odpadkov, zmanjševanje uporabe okolju nevarnih snovi,

zmanjševanje izpusta nevarnih snovi v okolje, zmanjševanje porabe vode, reciklaža oziroma uporaba odpadnih surovin).

V primeru preučevane vloge:

Pri tej točki je treba priložiti še izjavo o vplivu naložbe na okolje. Primer izjave o vplivu naložbe na okolje se nahaja v prilogi A.

4.2.3.15 Naložba se bo izvedla na območju Pomurske regije

Če se podjetje nahaja na območju Pomurske regije je pri tem razpisu v boljšem položaju pred drugimi regijami.

4.2.4 Priloge

Vse priloge, ki so zahtevane, je treba vključiti v vlogo. Če katere koli ni možno dobiti, bo vloga na razpisu zavrnjena. Med najpomembnejše priloge spada PRILOGA 2: Gradbeno dovoljenje), PRILOGA 6: Dokazilo o finančnem stanju vlagatelja , PRILOGA 15: Dokazila o boniteti in najpomembnejša PRILOGA 16: Strategija razvoja dejavnosti ali poslovni načrt. Dober poslovni načrt zagotovi točke, ki na koncu odločajo o zavrnitvi ali potrditvi vloge.

4.2.4.1 PRILOGA 1: Projektna dokumentacija:

Pod prilogo 1 spada vsa projektna dokumentacija, glede predmeta vloge za dodelitev nepovratnih sredstev.

Če gre za gradnjo mora biti priložena projektna dokumentacija stavbe, kot so tloris, detajli predvidenih posegov, predvideni vgrajeni materiali in lokacija na kateri bo stavba locirana (številka parcele, tloris objekta, ki jasno nakazuje situacijo pred in po naložbi)

V primeru nakupa strojev in tehnične opreme mora biti priložena skica oziroma projektna dokumentacija, ki jo sestavljajo dokumenti, iz katerih so razvidni tloris objekta in lokacija naložbe oziroma prostora pred in po naložbi (le v primeru, da bo naložba izvedena v objektu), naziv in tehnološka specifikacija strojev in opreme.

Dokumentacijo je treba zahtevati od bodočih izvajalcev projekta. Če pa ti še niso izbrani, pa je vseeno priporočljivo zaprositi enega od možnih izvajalcev za predračun, na katerem je razvidno kakšna dela bodo potekala oziroma za kakšen stroj ali tehnično opremo gre. Na tej stopnji še ni treba najeti pravega projektanta, saj je predračun, na katerem so razvidni vsi postopki in specifikacije strojev popolnoma dovolj.

4.2.4.2 PRILOGA 2: Pravnomočno gradbeno dovoljenje

Priloga z pravnomočnim gradbenim dovoljenjem je med pomembnejšimi prilogami, saj v tem delu velika večina podjetij izgubi pravico do nepovratnih sredstev. Pri tej točki veliko krivdo nosi seveda država, saj proces dodelitve gradbenega dovoljenja traja v povprečju 1 leto. Opozoriti je potrebno, da je za vsako spremembo na objektu, ki že ima gradbeno dovoljenje, treba ponovno zaprositi za gradbeno dovoljenje. Težave nastanejo tudi pri nakupu mobilnega stroja za predelavo lesa, kot so mobilne žage, mobilni sekalniki za les... . Tudi pri teh strojih je treba dobiti potrdilo s strani pooblaščenega nadzornega organa (gradbenega inženirja z licenco), ki dokazuje, da je ta stroj v resnici res mobilen in za njega ni treba gradbeno dovoljenje. Pri tem velja opozorilo, da obstajajo določene gradbene pisarne, ki so za to potrdilo pripravljene računati tudi do 1000 EUR, kljub temu, da za svoje potrdilo ne nosijo nikakršne odgovornosti in strokovnega znanja. Zato je priporočljivo, da poiščemo gradbenega inženirja, ki je ta dokument pripravljen napisati zastonj (preverjeno, v Sloveniji še obstajajo razumni ljudje). Še bolje pa, da od proizvajalca stroja zahtevamo tako potrdilo.

4.2.4.3 PRILOGA 3: Popis del

Popis del mora vsebovat seznam izdatkov (seznam del, seznam opravičljivih stroškov za nakup novih strojev in opreme), ki so določeni v splošnih pogojih razpisne dokumentacije. V njem mora biti približna ocena predračunske vrednosti naložbe.

Vse podatke se vpiše v preglednico, ki je podana v razpisni dokumentaciji.

Popis del mora biti priložen v obliki izpolnjene preglednice "Popis del, strojev, opreme in ocenjena predračunska vrednost",

Popis del mora biti specificiran v skladu s seznamom opravičljivih stroškov (seznam gradbenih in obrtniških del in seznam najvišjih priznanih upravičenih stroškov za nakup novih strojev in opreme), priloženo projektno dokumentacijo, oceno predračunske vrednosti naložbe (v skladu z vrednostmi upravičenih stroškov).

V primeru naložb, z namenom pridobivanja energije iz obnovljivih virov, se kot upravičen strošek priznajo stroški v sorazmernem deležu, glede na pridobljeno količino energije za lastne potrebe predelovalnega obrata. Vlagatelj mora v primeru tovrstnih naložb priložiti: popis del in stroškov, ki se nanaša na celotno naložbo in izračun sorazmernega deleža, ki se nanaša na upravičeni del naložbe.

4.2.4.4 PRILOGA 4: Vloga je oziroma ni del večje naložbe

V tej prilogi je treba podati izjavo, ali je ta vloga del večje naložbe ali ne. V tem primeru velja opozorilo, če se gradi večji objekt v katerem so tudi drugi prostori poleg proizvodnega. Pisarne, jedilnice, garaže... niso opravičljivi stroški. Opravičljiva vrednost skupnih stroškov celotnega objekta (skupni prostori, streha, fasada, ipd) se določi z deležem skupnih stroškov, ki je enak deležu neto tlorisne površine objekta, ki jo obsegajo do sofinanciranja upravičeni prostori glede na neto površino celotnega objekta.

4.2.4.5 PRILOGA 5: Izjava o registraciji vlagatelja

V tej prilogi je treba priložiti kopijo dokazila, iz katerega je razvidno, da je podjetje registrirano za dejavnost predelave, na katero se nanaša prijavljena naložba. To dokazilo je mogoče dobiti na AJPES-ovih internetnih straneh. Za vlogo iz primarne predelave lesa je treba imeti registrirano dejavnost številka 16.100 ali 16.200, če te dejavnosti podjetje še nima registrirano a se v prihodnosti namerava vključiti v to dejavnost in se bo prijavljena naložba izvajala v sklopu te dejavnosti jo lahko podjetje brez težav in stroškov registrira. Postopek registracije dejavnosti navadno traja mesec dni in ga je treba izvesti pred začetkom razpisa za določen ukrep.

4.2.4.6 PRILOGA 6: Dokazilo o finančnem stanju vlagatelja

Za gospodarske družbe in zadruga je treba podati "Bilanci stanja" za zadnji dve leti, posebej za vsako celotno koledarsko leto ter "Izkaza poslovnega izida" za zadnji dve leti, posebej za vsako celotno koledarsko leto.

Za samostojne podjetnike posameznike je treba podati kopijo "Davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti", z obveznima prilogama "Bilanci stanja" za zadnji dve leti, posebej za vsako celotno koledarsko leto ter "Izkaz poslovnega izida" za zadnji dve leti, posebej za vsako celotno koledarsko leto.

Vsa ta dokazila je možno dobiti na AJPES-ovih internetnih straneh. Pri tem velja opozorilo, da je nujno predložiti vse dokumente za zadnji dve leti ločeno (čeprav program ponudi kot prvo možnost, da sta obe leti skupaj).

4.2.4.7 PRILOGA 7: Dokazilo o finančnem pokritju naložbe

Dokazilo o finančnem pokritju naložbe je treba zagotoviti samo v primeru zahtevanih naložb, ko vlagatelj predvideva vlaganje več kot enega zahtevka za izplačilo nepovratnih sredstev.

Pri tej prilogi je v razpisni dokumentaciji pripravljena »Izjava o finančni pokritosti«, ki jo izpolni banka pri kateri ima odprt poslovni račun. V tej izjavi banka izjavlja, da je seznanjena z namero investitorja in da je pripravljena sodelovati pri finančni konstrukciji zaprtja investicije s pomočjo kreditov.

4.2.4.8 PRILOGA 8: Dokazilo o lastništvu nepremičnin

V tej prilogi je treba dokazati, da je vlagatelj lastnik nepremičnine oziroma zemljišča na kateri se bo naložba izvajala. V kolikor vlagatelj ni lastnik nepremičnin mora priložiti še kopijo overjene pogodbe o najemu za obdobje najmanj 10 let po zaključku te naložbe.

Za to prilogo je dovolj izjava vlagatelja, da je lastnik zemljišča kjer se bo izvajala naložba. V izjavi mora biti razvidna številka parcel, podatki o katastrski občini, sodišče pri katerem je vpisana nepremičnina in lastnik nepremičnine. Tako lahko ocenjevalci vlog preverijo lastništvo parcele v internetnem registru parcel.

4.2.4.9 PRILOGA 9: Ocena vpliva naložbe na obremenitev okolja

Ocena vpliva naložbe na obremenitev okolja je izjava, v kateri vlagatelj opiše vpliv naložbe na obremenitev okolja. V razpisni dokumentaciji je podan obrazec za to izjavo, v katerem vlagatelj poda različne podatke, kot so: predelovalne zmogljivosti pred in po investiciji, sprememba emisij snovi v okolje in njihovi vplivi, predpisi, ki so bili upoštevani pri investiciji, stanje okolja na lokaciji, kjer se bo izvajala investicija pred in po investiciji. Izjavo lahko napiše vlagatelj sam, po temeljiti raziskavi dejstev in zakonodaje. Obrazec se nahaja v PRILOGI A.

4.2.4.10 PRILOGA 10: Dokazilo o uporabi ekoloških proizvodov oziroma proizvodnji ekoloških proizvodov

Ta priloga za vlagatelja, ki kandidira za nepovratna sredstva na področju primarne predelave lesa ni potrebna.

4.2.4.11 PRILOGA 11: Sklep ali izjava o potrditvi naložbe

Priloga je potrebna v primeru več lastniških gospodarskih družb in zadrug. V izjavi mora biti razvidno, da se pristojni organ, ki upravlja družbo, strinja o potrditvi naložbe.

4.2.4.12 PRILOGA 12: Dokazilo o poravnanih davkih in prispevkih ali pooblastilo

V prilogi se priloži originalno dokazilo pristojnega organa, v tem primeru DURS (Davčna uprava Republike Slovenije), da ima upravičenec poravnane davke in prispevke določene z zakonom. Dokazilo ne sme biti starejše od 30 dni glede na datum vložitve vloge. Dokazilo je mogoče dobiti v roku 10 dni od zahtevka na pristojnem organu.

Druga možnost v tej prilogi pa je pooblastilo, da lahko ARSKTRP pridobi podatke od pristojnega organa, tem primeru DURS (Davčna uprava Republike Slovenije), da ima upravičenec poravnane davke in prispevke določene z zakonom.

4.2.4.13 PRILOGA 13: Izjava o velikosti in povezanosti podjetja

V tej prilogi se podjetje uvrsti ali kot neodvisno podjetje ali kot partnersko oziroma povezano podjetje. V primeru, da spada podjetje pod samostojno podjetje izpolni podatke o številu zaposlenih in letnem prihodku, da se določi velikost podjetja.

4.2.4.14 PRILOGA 14: Izjava, da podjetje ni v težavah

Pod to prilogo spada izjava podjetja, da podjetje ni v težavah v skladu Smernicami Skupnosti 244/2004/EC in [Zakonom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah \(Uradni list RS, št. 44/2007\)](#) z vsemi spremembami.

Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradni list RS, št. 44/2007) 2.člen:

Družba je v težavah, kadar ni zmožna z lastnimi sredstvi ali sredstvi, ki jih lahko pridobi od svojih družbenikov, delničarjev ali upnikov, ustaviti negativnih gibanj poslovanja, ki bi brez posredovanja države ogrozila obstoj družbe.

Predpostavlja se, da je družba v težavah:

- za kapitalske družbe, kadar tekoča izguba skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico osnovnega kapitala in je tekoča izguba v zadnjih 12 mesecih dosegla višino četrte osnovnega kapitala.
- za osebne družbe, kadar tekoča izguba skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico kapitala, ki je prikazan v računovodskih izkazih in je tekoča izguba v zadnjih 12 mesecih dosegla višino četrte kapitala, ki je prikazan v računovodskih izkazih.

- če je družba iz prejšnjih alinej že postala plačilno nesposobna ali če izpolnjuje pogoje za uvedbo postopkov v zvezi z insolventnostjo.

V primeru, da družba v težavah ne izkazuje izgube kapitala v smislu prejšnjega odstavka, lahko težave dokazuje z naraščajočimi izgubami, povečanimi terjatvami, zmanjševanjem prodaje, povečevanjem zalog, zmanjšanjem izkoriščenosti proizvodnih sredstev, padanjem denarnih tokov, naraščajočimi dolgovi, naraščajočimi stroški obresti ali zmanjševanjem vrednosti premoženja. (Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah. Uradni list RS, št. 44/2007)

4.2.4.15 PRILOGA 15: Dokazila o boniteti

Za gospodarske družbe je treba priložiti obrazec S.BON-1.

S.BON-1/IN je informacija o boniteti poslovanja podjetja v Sloveniji. Vsebuje bonitetno oceno SB, ki je določena z modelom AJPES S. BON. Model upošteva pravila Basel II, zato jih lahko poslovne banke uporabijo pri izračunu kapitalskih zahtev za kreditna tveganja. Bonitetna ocena kaže na zmožnost podjetja za poravnavo svojih obveznosti v obdobju 12 mesecev po datumu izdelave računovodskih izkazov. Obsega bonitetno oceno po pravilih Basel II (trenutna ocena), modelsko določeno bonitetno oceno na podlagi letnega poročila za leto 2010 ter vse medletne spremembe modelske ocene s pojasnili razlogov za spremembe (navedbe dogodkov neplačila, ki so vplivali na spremembo ocene), podatke o kratkoročni plačilni disciplini, splošne podatke o podjetju, zbrane iz različnih javnih registrov (Poslovni register Slovenije, Register transakcijskih računov, itd.), podatke iz letnih poročil podjetij in iz njih izračunane kazalnike finančne stabilnosti, poslovne uspešnosti ter kazalnike velikosti, podatke in kazalnike za dejavnost, v katero podjetje sodi, mesto podjetja v dejavnosti, prejemke in izdatke v tekočem letu.

Za samostojne podjetnike posameznike je treba priložiti obrazec BON- 1/SP, za zadnji dve leti.

BON – 1 /SP je informacija o boniteti poslovanja samostojnega podjetnika v Sloveniji v daljšem obdobju.

Obsega splošne podatke o samostojnem podjetniku, zbrane iz različnih javnih registrov (Poslovni register Slovenije, Register transakcijskih računov itd.), podatke iz letnih poročil samostojnega podjetnika in iz njih izračunane kazalnike velikosti in poslovne uspešnosti, podatke in kazalnike za dejavnost, v katero samostojni podjetnik sodi in mesto samostojnega

podjetnika v dejavnosti.

Obrazce pripravlja RS za javnopravne evidence in storitve-AJPES. Obrazec S.BON-1/IN stane 50 EUR, obrazec BON – 1 /SP stane 27,25 EUR. Obrazce je možno dobiti v roku 5 dni po plačilu predračuna, ki ga izstavi RS za javnopravne evidence in storitve AJPES. (Cenik bonitetnih in drugih tržnih storitev. 2011.)

4.2.4.16 PRILOGA 16: Strategija razvoja dejavnosti ali poslovni načrt

Najpomembnejša priloga je Strategija razvoja ali poslovni načrt. Večino točk, od katerih je odvisen uspeh na razpisu, je pridobljenih iz poslovnega načrta in izmed vseh prilog zahteva največ časa za ustrezen izdelek. Če skupna vrednost upravičenih stroškov naložbe ne presega 100.000 EUR (z DDV), je treba priložiti strategijo razvoja dejavnosti z vključeno investicijo. V primeru, da skupna vrednost upravičenih stroškov naložbe presega 100.000 EUR (brez DDV), je treba priložiti poslovni načrt za predvideno investicijo.

Poslovni načrt je sestavljen iz dveh delov, tekstualnega dela in finančnega dela.

V tekstualnem delu je treba opisati podjetje, analizirati dejavnost, analizirati ciljne trge, preučiti konkurenco, predstaviti trženje, proizvodnjo in tehnologijo opisati način vodenja in organiziranost podjetja.

Primer iz preučevane vloge:

Analiza konkurence:

Podjetje se namerava v prihodnosti vključevati v dve panogi. Prva panoga je izdelovanje lesene embalaže, druga panoga pa predelava lesne biomase v sekance. Velik problem je v teh dveh dejavnostih je analiziranje tržnega deleža, kajti vsi v tej dejavnosti se ukvarjajo tudi z drugimi dejavnostmi. Podani tržni deleži niso realni kazalci velikosti proizvodnje posameznih izdelkov. Zaradi tega so poleg tržnih deležev podane tudi šifre dejavnosti in iz njih je razvidno, da se podjetja ukvarjajo tudi z drugimi dejavnostmi.

Lesena embalaža

Za trg izdelovanja lesene embalaže je značilno, da proizvajalce lahko delimo na tiste, ki jim je to glavna panoga in tiste, ki se s tem ukvarjajo dodatno. Konkurenca je zaradi upadanja cen vse manjša, saj je potrebna tehnološka naprednost, da se surovina čim bolj izkoristi in doseže čim nižjo lastno ceno. Glavna vstopna ovira je torej draga tehnologija in dolgi plačilni roki, saj bi potencialni novi proizvajalec moral pol leta sam financirati izdelavo in stroške, ker bi bilo nakazilo izvedeno šele čez 130 dni.

Med največje konkurente podjetja spada podjetje 1., katerega tržni delež je 16,73 % v dejavnosti 47.302. Izdeluje lesene palete s pomočjo avtomatskega pnevmatskega stroja. Ta stroj zelo pospeši izdelavo palet, a največji problem pri teh strojih je menjava izdelave različnih modelov palet. Zaradi velikosti palet lahko izdeluje le en tip palet, ker imajo drugi trije tipi palet prevelike dimenzije. Ima staro tehnologijo za primarno predelavo lesa v elemente za palete, kar se pozna tudi pri končnih izdelkih. Lastnik podjetja pa ima v lasti tudi več drugih podjetij, ki se ukvarjajo z gostinstvom in energetiko, zato se ne pogloblja v lesno panogo, ampak bolj v drugi dve panogi.

Kot prednost lahko štejemo lastništvo velikih gozdnih površin, kjer podjetje dobiva tako rekoč brezplačno surovino za izdelovanje palet. Ker ima več podjetji je zato močnejši v kapitalskem smislu, saj lahko nadomesti izgubo iz enega področja z dobičkom iz drugega področja. Lastnik ima veliko izkušenj z vodenjem podjetij. Ker je vse bolj v porastu plačilo z menjavo blaga, lahko zamenjano blago uporabi v drugih dveh panogah. Prodaja pri tem konkurentu poteka preko posrednika in za plačilo izvede menjavo za drugo blago, ki ga potem proda preko svojih podjetij drugim kupcem.

Naslednji konkurent je podjetje 2, katerega tržni delež je 0,82 % v dejavnosti 16.240. To je delno invalidsko podjetje, ki zaposluje 125 delavcev, od tega 55 invalidov.

Poleg izdelave palet se ukvarjajo še z velikim številom ostalih dejavnosti (razrez lesenih ivernih in ostalih lesenih plošč na mero, sušenje lesene embalaže in ostalega lesa, meritev vsebnosti vode v hidravličnih oljih, pregledi in popravila električnega ročnega orodja, brušenje krožnih žaginskih listov, ključavničarske storitve, popravilo vseh vrst črpalk in reductorjev) in s tem zmanjšujejo svojo delovno kapaciteto in konkurenčnost na trgu lesene embalaže. Poleg tega nimajo svojih prostorov in delujejo v najetih prostorih. Najemnine so v zadnjih letih močno narasle in zato večino svojega prihodka namenijo za plačilo najemnin.

Število zaposlenih zahteva velike organizacijske stroške, kar se pozna tudi v lastni ceni palete, pri kateri ne morejo doseči tako nizkih cen kot so v našem podjetju.

Kot prednosti pa lahko štejemo to, da imajo zaradi velike tehnološke razvitosti velike kapacitete, a jim stroji tako kot pri podjetju 1 ne omogočajo izdelavo palet večjih dimenzij. Zaradi velikosti podjetja imajo tudi več kapitala za vlaganje v nove tehnologije. Imajo več izkušenega kadra, ki ima širok krog poznanstev. To podjetje prodaja svoje izdelke direktno kupcem brez posrednika.

Zadnji konkurenti v sklopu lesene embalaže pa so številni mali proizvajalci, ki izdelujejo palete izključno iz stranskih elementov pri izdelavi ostrejšij ali razžagovanju kvalitetnejših elementov.

Ti sicer lahko dosežejo tako nizko ceno, a nimajo možnosti proizvodnje velikih kapacitet. S to dejavnostjo se ukvarjajo zgolj postransko, kar jih v očeh kupcev ne uvršča visoko. Kupec jih ima zgolj zaradi nižanja cen večjim proizvajalcem. Nimajo tehnologije, ki bi dopuščala hitro in kvalitetno izdelavo. Z majhnimi kapacitetami pa se s kupcem ne morejo kvalitetno pogajati okoli pogojev poslovanja. Tako rekoč na tem področju nimajo razdelane prodajne strategije, saj prodajajo zgolj dodatne proizvode v majhnih količinah.

Konkurenti v panogi predelava biomase v sekance so večinoma odvisni od tehnologije, ki je v tem primeru velik finančni strošek. Z razvojem trga se povečuje tudi konkurenca na področju lesnih sekancev, a zaradi velikih začetnih investicij poteka zelo počasi.

Glavna konkurenta v tej panogi v osrednji in jugovzhodni Sloveniji sta dve podjetji. Podjetje 3 s 1,17 % tržnega deleža v dejavnosti 38.110 in podjetje 4 z 10,34% tržnega deleža v panogi 02.100. Ker imata podobne pomanjkljivosti in prednosti jih bomo predstavili skupaj.

Prednosti obeh konkurentov so zagotovo izkušnje iz predelave biomase v lesne sekance, saj se obe podjetji s tem ukvarjata že več kot 5 let. Podjetji imata zadovoljivo tehnologijo, ki zadošča za trenutne razmere na trgu. Izdelke prodajata po večini velikim kupcem, kot so Termoelektrarna Ljubljana d.d., Tanin Sevnica d.d. in italijanska podjetja.

Med slabosti pa lahko štejemo to, da zaradi velike rasti podjetij v zadnjih letih ne uspejo več nadzorovati vseh poslovnih funkcij. Nimajo izobraženega kadra, ki bi uspešno vodil prodajo in marketing. Obe podjetji imata zaradi prevelike zadolženosti velike likvidnostne težave, saj sta preveč investirali v novo opremo in ne toliko v odpiranje novih prodajnih kanalov in poti.

Kot manjše konkurente pa lahko navedemo kmete in posameznike, ki imajo manjše sekalnike za les in zagotavljajo majhno količino sekancev lokalnim porabnikom. Zaradi majhnih

sekalnikov ne morejo zagotavljati velikih količin sekancev, zato ta skupina konkurentov niti ni tako pomembna, saj to opravljajo kot postransko dejavnost in se s tem ne ukvarjajo profesionalno.

V finančnem delu je treba predstaviti neposredne učinke investicije, izkaze uspehov (z investicijo, brez investicije in razlika med njima), izkaz denarnih tokov, bilanco stanja (z investicijo, brez investicije in razlika med njima), neto sedanja vrednost projekta, gospodarnost naložbe, interna stopnja donosa, prag rentabilnosti

Vse te finančne analize je treba pripraviti za dobo petih let po zaključku investicije.

Primer iz preučevane vloge:

Bilanca stanja

Preglednica 11: Primer finančne analize bilance stanja (Preučevana vloga)

Postavka na dan 31.12. leta v EUR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	ocena	plan	plan	plan	plan	plan	Plan
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	108.235	120.774	301.763	219.502	146.541	73.580	619
I. Neopredmetena sredstva in DAČR							
1. Neopredmetena sredstva							
2. Dolgoročne AČR							
II. Opredmetena osnovna sredstva	108.235	120.774	301.763	219.502	146.541	73.580	619
1. Zemljišče							
2. Poslovni prostori/zgradba							
3. Oprema, vozila, mehanizacija	108.235	120.774	301.763	219.502	146.541	73.580	619
4. Računalniki z opremo							
5. Drugo							
III. Naložbene nepremičnine							
IV. Dolgoročne finančne naložbe							
V. Dolgoročne poslovne terjatve							
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	56.001	17.018	60.397	128.479	209.322	279.975	390.179
I. Sredstva za prodajo							
II. Zaloge	3.889	4.554	5.692	6.293	8.098	11.830	13.764
III. Kratkoročne finančne naložbe							
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	52.107	54.457	74.107	81.301	102.884	147.514	164.603

V. Denarna sredstva	5	-41.992	-19.401	40.884	98.340	120.630	211.812
C. KRATKOROČNE AČR	631	631	631	631	631	631	631
SREDSTVA	164.867	138.423	362.791	348.612	356.494	354.186	391.429
A. PODJETNIKOV KAPITAL	85.340	85.340	108.009	134.338	161.289	194.062	235.632
B. REZERVACIJE IN DPČR			112.220	84.940	57.661	30.381	3.101
1. Rezervacije							
2. Dolgoročne PČR			112.220	84.940	57.661	30.381	3.101
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	35.156		76.500	63.000	49.500		
I. Dolgoročne finančne obveznosti	35.156		76.500	63.000	49.500		
II. Dolgoročne poslovne obveznosti							
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	44.371	53.083	66.062	66.334	88.044	129.743	152.696
I. Obveznosti za odtujitev							
II. Kratkoročne finančne obveznosti							
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	44.371	53.083	66.062	66.334	88.044	129.743	152.696
D. KRATKOROČNE PČR							
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	164.867	138.423	362.791	348.612	356.494	354.186	391.429

Pri celotnem poslovnem načrtu pa je zahtevana še dodatna priloga, v kateri je treba predstaviti dva modela izračuna: prvega, ki upošteva pridobljeno pomoč iz naslova javnega razpisa in drugega, ki te pomoči ne upošteva. Iz primerjave teh dveh izračunov, mora biti razvidno izpolnjevanje vsaj enega izmed spodnjih meril:

- dejansko povečanje velikosti oziroma obsega naložbe, v stvarni ali finančni obliki,
- skrajšanje dejanskega časa, ki ga bo vlagatelj porabil za dokončanje naložbe,
- naložbe brez prejete pomoči ne bi bilo možno izpeljati.

4.2.4.17 PRILOGA 17: Novi izzivi

Priloga »Novi izzivi« je primerna za naložbe, kjer namerava vlagatelj uveljavljati višjo stopnjo sofinanciranja za namen izboljšanja energetske učinkovitosti. V tem primeru je treba za objekt priložiti elaborat gradbene fizike toplotne zaščite in izkazati zmanjšanje porabe energije za najmanj 20% letnih potreb.

Primerna je tudi za uveljavljanje višje podpore za namen izvedbe naložbe v predelavo kmetijske/gozdne biomase za obnovljive vire, pod pogojem, da se zamenja obstoječi sistem

pridobivanja energije, ki uporablja fosilna goriva, s sistemom za pridobivanje energije iz kmetijske/gozdne biomase. S tem se mora letna poraba fosilnih goriv zmanjšati za vsaj 50%. V tej prilogi pa se lahko uveljavlja višja podpora za namen tehnik za varčevanje z vodo. Tudi v tem primeru mora vlagatelj predložiti ustrezen elaborat, iz katerega je razvidno letno zmanjšanje porabe vode v postopku predelave zaradi izvedbe naložbe.

4.2.4.18 PRILOGA 18: Izjava »de minimis«

V tej prilogi vlagatelj poda izjavo, da je seznanjen, da pomoč podjetju na podlagi pravila »de minimis« (v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 1998/2006), ne sme preseči 200.000 evrov v obdobju zadnjih treh proračunskih let, ne glede na obliko ali namen pomoči. V primeru podjetij, ki delujejo v cestnoprometnem sektorju, znaša zgornja dovoljena meja pomoči 100.000 evrov.

4.2.4.19 PRILOGA 19: Vpis obrata v register

V tej prilogi je treba priložiti kopijo dokumenta »Izjava o varnosti z oceno tveganja«, ki mora ustrezati zahtevam Pravilnika o načinu izdelave izjave o varnosti z oceno tveganja (Uradni list RS, št. 30/2000)

Če te izjave za časa vložitve vloge ni mogoče dobiti, lahko vlagatelj napiše izjavo, v kateri zagotavlja, da bo »Izjava o varnosti z oceno tveganja« posredoval najkasneje ob oddaji zahtevka za izplačilo sredstev.

To izjavo mora imeti proizvajalec strojev ali opreme oziroma izvajalec gradbenih ali obrtniških del.

5 RAZPRAVA IN SKLEPI

5.1 REZULTATI RAZPISOV

Iz rezultatov razpisov smo ugotovili, da se število odobrenih vlog od začetka razdeljevanja vlog povečuje v prid primarne predelave lesa. Število odobrenih vlog ne moremo ocenjevati zgolj numerično, saj v določenem letu število razpisov niha, odvisno od razpoložljivih sredstev in začetkov razpisov glede na koledarsko leto. V vseh razpisih raste tako višina odobrenih sredstev kot število odobrenih vlog.

Iz rezultatov je moč razbrati tudi dejstvo, da so to dolgotrajne investicije, saj do leta 2011 še niso izplačali vseh odobrenih sredstev za leto 2009 in 2010. Glavni razlog, da vsa sredstva še niso izplačana je v tem, da je treba investicijo začeti in zaključiti v celoti po odobreni vlogi z lastnimi sredstvi.

Pri ukrepu 123 prevladuje savinjska regija, ki je načrpala kar 31 % celotnih sredstev v primerjavi z drugimi regijami. Zaskrbljujoče je, da je osrednje slovenska regija kamor spada tudi Kočevje in Ribnica, ki leži v osrčju gozdov, izkoristila le 5 % subvencij. Pričakovano je, da v regijah kot je obalno-kraška in goriška regija ni veliko subvencij na področju primarne predelave lesa, saj se zelo malo prebivalstva ukvarja s primarno predelavo lesa.

Pri ukrepu 123 nastajajo problemi na področju primarne predelave lesa, saj je ta uvrščena v isti ukrep kot prehrabena industrija, katera je pobrala kar 85% finančnih sredstev, medtem ko primarni predelavi lesa uspe izčrpati le 10 % celotnih sredstev rezerviranih za ta ukrep. Glavni krivec za to so velika prehrabena podjetja, ki s svojimi lobiji dosegaajo, da so ukrepi prirejeni njim v prid. To slabo vpliva na celotno lesno industrijo, saj je težko graditi celotno lesno panogo brez napredne predelave lesa, še posebej ob takšni količini surovine, kot jo ima na voljo Slovenija.

Boljše stanje se kaže pri ukrepu 312, kjer je lesna panoga dobila kar 32 % finančnih sredstev namenjenih za ta ukrep. Pri ukrepu 312 je razdelitev denarja po regijah bolj enakomerna in je odvisna tudi od velikosti regije. V tem primeru je največ finančnih sredstev uspelo izčrpati podjetjem v jugovzhodni Sloveniji.

Pri subvencijah za lesna podjetja, ki jih podeljuje Ministrstvo za gospodarstvo je značilno, da je večino teh pomoči v obliki posojila ali garancije za posojila. Te vrste pomoči pa za podjetja niso tako aktualna in v pomoč kot nepovratna sredstva. Zato se lesna podjetja tudi ne odločajo toliko za subvencije s strani ministrstva za gospodarstvo. Pri teh razpisih pa je jasno

razvidno, da se je število odobrenih vlog in zneskov povečevalo iz leta v leto od začetka podeljevanja subvencij in pomoči v kakršni koli obliki.

5.2 MODEL ZA IZDELAVO USPEŠNE VLOGE

Izdelali smo vlogo za podjetje, ki je sodelovalo na razpisu za ukrep 123: Dodajane vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom. Podrobneje smo prikazali kako pristopiti k prijavi in na katere stvari je treba biti pozoren.

Za izdelavo uspešne vloge na vsakem razpisu je ključno, da se preuči razpisne pogoje. Natančno je treba vedeti, za kateri namen potrebujemo pomoč in v kakšnem časovnem obdobju želimo projekt izpeljati. Bistveno pri tem je, da investicije še ne začnemo izvajati, dokler nimamo odobrene vloge.

Ko se podjetje odloči za kandidiranje na razpisu, najprej pregleda vse aktualne razpise na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in na Ministrstvu za gospodarstvo. Če investicija ne spada v noben aktualen razpis lahko na ti dve ministrstvi tudi pokličemo in nam z veseljem svetujejo, kdaj bo tak razpis, ki nam ustreza spet objavljen.

Ko preučimo vse razpisne pogoje in zahteve, je treba zbrati vsa zahtevana dokazila, dokumente in dovoljenja. Pri izdelavi vloge smo opazili, da so vsi dokumenti dosegljivi v kratkem času. Dolgotrajnejše pa je pridobitev gradbenega dovoljenja. Če je gradbeno dovoljenje treba, je postopek pridobitve le-tega nujno začeti vsaj pol leta pred oddajo vloge. Ne smemo izpustiti nobene priloge, saj je vsaka priloga ključna za uspeh na razpisu. Pri ukrepu 123: Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom je treba priložiti 21 prilog od tega je 16 obveznih, druge pa priložimo po želji oz. če z njimi razpolagamo. Preučiti je treba tudi točkovalnik, ki je priložen pri vsakem razpisu. Po njem se razvršča vse vloge. Tiste z zadostnim številom točk so potem označene kot uspešne.

Največ truda in časa je treba vložiti v izdelavo dobrega poslovnega načrta. Tekstualni del poslovnega načrta se mora ujemati z finančnim delom poslovnega načrta in da so naše besede in napovedi za prihodnost podprte tudi z realnimi številkami.

Po oddaji izpolnjene vloge traja 90 do 120 dni, do objave rezultatov. Nato lahko začnemo z dejanskim izvajanjem investicije oziroma projekta.

Prejemnik sredstev mora za naložbo, za katero je prejel podporo, voditi dokumentacijo, določeno z razpisom, ter jo hraniti še vsaj pet let po zadnjem izplačilu sredstev.

V primeru preučevane vloge, je vlagatelj 30.8.2010 oddal vlogo na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. 1.11.2010 je dobil zahtevek za dopolnitev vloge, ker vloga v enem členu ni bila popolna. Ta popravek je vlagatelj poslal do 15.11.2010. Odločbo je prejel 30.2.2011, v kateri so bila sredstva zaprošena za investicijo v celoti odobrena. Vlagatelj je začel z zbiranjem ponudb in s postopkom izbire dobavitelja. Do 1.10.2011 je izbral dobavitelja, ki v celoti ustreza zahtevam in razpisnim pogojem pri ukrepu 123. Žal je vmes posegla tudi finančna kriza, ki traja že dalj časa. Zato se vlagatelj ni odločil za izvedbo investicije v letu 2011 in je investicijo prestavil v leto 2012, ko si bo zagotovil večjo finančno stabilnost.

Cilje, ki smo si jih zadali na začetku diplomske naloge, smo v celoti dosegli. Izdelali smo pregled javnih razpisov med leti 2007 in 2010 za primarno predelavo lesa v Republiki Sloveniji. Podrobno smo predstavili njihova pravila, zahteve in slabosti. Izdelali smo pregled razpisov glede na leto odobritve, število odobrenih vlog, višino odobrenih sredstev, deleži odobrenih sredstev po regijah in jih primerjali z drugimi dejavnostmi in panogami.

V drugem delu diplomske naloge smo predstavili model prijave na javni razpis za ukrep 123. V njem smo podrobno opisali postopek, po katerem se izdela uspešno vlogo. Postopek obsega primer za prijavo na javni razpis v katerih so opisani vsi kriteriji točkovanja in ključne priloge, ki so nujne za odobritev vloge.

Kot smo predvidevali na začetku diplomske naloge, Republika Slovenija razvija razpise v prid primarni predelavi lesa. To dokazuje višina odobrenih sredstev, ki se iz leta v leto zvišuje. Vedno več podjetij, ki se ukvarjajo s primarno predelavo lesa, je upravičenih do državnih pomoči. V drugi hipotezi smo predvidevali, da je v množici obstoječih razpisov težko izbrati primeren razpis za določeno investicijo. To hipotezo moramo ovreči, saj smo po temeljitem pregledu razpisov prišli do ugotovitve, da sta na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano le dva razpisa za potrebe lesarstva. Na ministrstvu za gospodarstvo pa je razpisov več, a svetovalci nudijo dovolj dobro pomoč za lažjo odločitev, kateri razpis naj podjetje izbere. Poleg tega so splošni pogoji posameznih razpisov zelo razločno napisani in se

takoj vidi ali razpis ustreza določeni investiciji ali ne. Tretja hipoteza pa je bila, da so zahteve in pravila preveč zahtevna. Pri tej točki odgovor ni tako enostaven. Če želi Republika Slovenija pravično razdeljevati sredstva, mora imeti čim več podatkov in dokazil o podjetjih, katerim podeljuje pomoči. Zato so vloge za razpise obsežni dokumenti, v katerih podjetja dokazujejo svojo upravičenost do pomoči. S tem se skuša Republika Slovenija izogniti prevarantskim podjetjem, ki skušajo sredstva namesto za investicije v primarno predelavo lesa, porabiti za privatne namene lastnikov in odgovornih v podjetjih.

6 POVZETEK

Investicije v primarni predelavi lesa v Sloveniji so izjemnega pomena za razvoj celotne lesne panoge. Težave v primarni predelavi lesa se kopičijo že vrsto let, saj podjetja v preteklosti niso vlagala dovolj sredstev za posodabljanje strojev in opreme. Tako v zadnjih nekaj letih beležimo padec predelave lesa v Sloveniji, saj se večino lesa predela v sosednjih državah. Republika Slovenija se je šele sedaj začela zavedati pomembnosti lesne panoge v celotnem slovenskem gospodarstvu, zato želi s subvencijami dvigniti konkurenčnost le te.

V diplomski nalogi smo naredili popis javnih razpisov, ki podpirajo primarno predelavo lesa. V raziskavo so bili vključeni razpisi iz Ministrstva za gospodarstvo in Ministrstva za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano. V tem delu je jasno razvidno število razpisov na temo primarne predelave lesa, njihovi rezultati, višina odobrenih sredstev in razporeditev razpisanih denarnih sredstev po regijah.

Dejstvo je, da se število razpisov in obseg razpisanih sredstev pripravlja v prid primarni predelavi lesa in s tem spodbuja razvoj celotne lesne panoge. Razlike nastajajo v razdelitvi finančnih sredstev po regijah, kar je logična posledica glede na odstotek prebivalstva, ki se ukvarja s primarno predelavo lesa.

V drugem delu smo predstavili model prijave na javni razpis za investicije v primarni predelavi lesa. Na konkretnem primeru smo prikazali celoten postopek izdelave vloge in izpostavili najpomembnejše dele vloge. V modelu je predstavljen celoten postopek, katerega je treba izvajati od začetka do konca investicije. Razloženi so kriteriji po katerih se ocenjuje vloge. Na koncu so predstavljene vse priloge, ki jih je treba priložiti. Pri vsaki prilogi so tudi navodila, kje in kako se jih lahko pridobi in tudi koliko stanejo. Model je predstavljen v korakih, ki so nujni za izdelavo vloge, katera lahko uspešno kandidira na javnih razpisih za primarno predelavo lesa.

7 LITERATURA

Bobek V., Gusel L. 1998. Politika mednarodne menjave. Maribor, Ekonomsko-poslovna fakulteta: 272 str.

Cenik bonitetnih in drugih tržnih storitev. 2011. Ljubljana, Agencija RS za javnopravne evidence in storitve

Dovečar A. 2007. Subvencije kot oblika nepoštena trgovinske prakse. Diplomsko delo. Mihovci: 68 str.

Javni razpis za ukrep 312. 2010. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (13.9.2011)

http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/JAVNI_Razpisi/JR_312_jun10/312_jun11/Javni_razpis.pdf

Javni razpis za ukrep 123. 2010. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (13.9.2011)

http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/JAVNI_Razpisi/JR123_jun10/JR123_mar11/JR123.pdf

Program trajnostnega razvoja vrednostne verige lesa. 2010. Ljubljana, Služba vlade Republike Slovenije za podnebne spremembe.

Priročnik za izdelavo poslovnega načrta za ukrep 123. 2010. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (13.9.2011)

http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/JAVNI_Razpisi/JR123_jun10/JR123_mar11/prirocnik.pdf

Priročnik za izdelavo poslovnega načrta za zahtevne naložbe. 2010. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (13.9.2011)

http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/JAVNI_Razpisi/JR_312_jun10/312_jun11/1Prirocnik_za_izdelavo_poslovnega_nacrta_za_zahtevne_nalozbe.pdf

Podatki o delovnih področjih ministrstva. 2011. Ministrstvo za gospodarstvo

http://www.mg.gov.si/si/delovna_podrocja/podjetnistvo_in_konkurencnost/strukturni_skladi/

Razpisna dokumentacija za ukrep 123. 2010. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (13.9.2011)

http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/JAVNI_Razpisi/JR123_jun10/JR123_mar11/RD123.pdf

Razpisna dokumentacija za ukrep 312. 2010. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (13.9.2011)

http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/JAVNI_Razpisi/JR_312_jun10/312_jun11/Razpisna_dokumentacija.pdf

Sklep o območjih z višjo stopnjo brezposelnosti v Republiki Sloveniji za leto 2009. Uradni list RS, št. 14/2009

Jürgen S., 1996. Subsidies, countervailing duties, and the WTO : towards an open subsidy club. Kiel, Institut für Weltwirtschaft

Ukrepi za podporo rasti in razvoju podjetij v Sloveniji. 2010. Ljubljana, Ministrstvo za gospodarstvo.

WTO – World Trade Organization. 1986. The agreement on Tariffs and Trade (GATT 1947)

http://www.wto.org/English/docs_e/legal_e/gatt47_e.pdf

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Uradni list RS, št. 93/05

Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah. Uradni list

RS, št. 44/2007

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mentorju doc. dr. Jožetu Kropivšku za pomoč in usmerjanje pri pisanju diplomske naloge.

Hvala recenzentki doc. dr. Dominiki Gornik Bučar za strokovno recenzijo diplomskega dela.

Zahvaljujem se vsem na Ministrstvu za gospodarstvo, Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Oddelku za lesarstvo, ki so mi v času izdelave diplomske naloge pomagali s podatki in informacijami.

Zahvaljujem se tudi moji družini in Vanji za vso podporo v času mojega študija.

PRILOGE

PRILOGA A

Izjava o vplivu naložbe na okolje

B13 Vpliv naložbe na okolje

B13.1 Vpliv na okolje

Naložba ima (označite EN vpliv in obrazložite):

- **pozitivne vplive na okolje (v tem primeru izpolnite tudi B13.2):**
- nevtralne vplive na okolje;
- negativne vplive na okolje.

B13.2 Ekološki prispevek naložbe

Naložba prispeva k/h:

- učinkovitejši rabi energije,
- izkoriščanju obnovljivih virov energije,
- zmanjševanju količine odpadkov,
- zmanjševanju uporabe okolju nevarnih snovi,
- zmanjševanju izpusta nevarnih snovi v okolje,
- zmanjševanju porabe vode,
- reciklaži oziroma uporabi odpadnih surovin.

(Označite)

-
-
-
-
-
-
-

Obrazložitev:

- Učinkovitejša raba energije

Podjetje bo kupilo stroj za predelavo sekancev, ki se kot biomasa uporablja za ogrevanje prostorov. Z uporabo varčnega dizelskega motorja bo podjetje pripomoglo k učinkovitejši rabi energije

- Izkoriščanje obnovljivih virov energije

S povečevanjem rabe lesne biomase lahko Evropska unija zmanjša odvisnost od uvoza fosilnih goriv, zmanjša emisije toplogrednih plinov in spodbuja regionalni razvoj predvsem ruralnih predelov.

Sodoben razvoj znanosti in tehnologije je privedel do napredka tudi na področju oskrbe z energijo, ki izhaja iz lesa. Še do nedavnega so veljali tradicionalni načini ogrevanja z lesno biomaso za pretežni del oskrbe z energijo (ogrevanje na polena). Danes pa so se jim pridružili naprednejši načini, ki temeljijo na sodobnih oblikah lesne biomase kot goriva ter sodobni in učinkoviti energetske izrabi lesa. Učinkovita raba lesa temelji na izkoriščanju čim večjega deleža energije, ki jo je narava uskladiščila v lesu, ob čim manjšem negativnem vplivu na okolje in hkrati udobni, enostavni ter fizično manj naporni uporabi.

- Zmanjševanje količin odpadkov

Podjetje bo predelovalo gozdne odpadke (vejevje, vrhove...) in tudi odpadke in ostanke iz lesnopredelovalnih industrij in iz njih izdelovalo sekance in s tem ustvarilo dodano vrednost, poleg tega pa še zmanjšali količino odpadkov.

- Reciklaža oz. uporaba odpadnih surovin

Podjetje bo zbiralo in predelovalo že uporabljeno leseno embalažo in tudi ostanke iz lesnopredelovalnih obratov.

B14 Ali se naložba nanaša v pridobivanje energije iz obnovljivih virov? (Označite)

Ne

Da

- v tem primeru izpolnite še Preglednico B14/1

B14/1

Višina zaprošenih sredstev za (del) naložbe, ki se nanaša na obnovljive vire energije za lastno porabo v proizvodnem obratu (v EUR):

Opredelitev tipa obnovljive energije:

Količina proizvedene energije za lastno porabo v proizvodnem obratu:

B15 Ali se naložba nanaša na trženje kmetijskih proizvodov? (Označite)

Ne Da - v tem primeru izpolnite še Preglednico B15/1

B15/1 Obkrožite:

Naložba se nanaša na:

- skladiščenje primarnih kmetijskih pridelkov (hladilnice sadja, silosi za žita, ipd.),
- pripravo primarnih kmetijskih pridelkov za trg (pakirnice, sortirnice, ipd),
- ureditev razstavnega prostora,
- ureditev degustacijskega prostora,
- ureditev prodajnega prostora,
- nakup in namestitvev namenskih aparatov za prodajo (mlekomati ipd.)
- drugo (napišite): _____

B16

Ali se naložba nanaša oziroma vključuje tudi upravičene stroške vezane na tako imenovane "nove izzive", v skladu z 16a. členom Uredbe 1698/2005/ES? (Označite)

Ne Da - v tem primeru izpolnite še Preglednico B16/1

B16/1 Obkrožite:

Naložba bo prispevala k/h:

- izboljšanju predelave in trženja mlečnih proizvodov,
- izboljšanju energetske učinkovitosti,
- predelavi kmetijske/gozdne biomase za obnovljive vire energije,
- uvedbi proizvodnih tehnik za varčevanje z vodo,
- uvedbi naprav za obdelavo odpadnih voda pri predelavi.

B16/2

Višina zaprošenih sredstev za (del) naložbe, ki se nanaša na nove izzive (v EUR):

B17 Prispevek k varnosti in kvaliteti proizvodov, ki zadevajo prijavljeno naložbo:

(Označi ENO)

Naložba:

- je usmerjena v izboljšanje varnosti in kvalitete zadevnih proizvodov
- je usmerjena v izboljšanje varnosti ali kvalitete zadevnih proizvodov

- nima vpliva na varnost in kvaliteto zadevnih proizvodov



Kratka obrazložitev:

Mobilni sekalnik bo nov stroj, katerega tehnologija sledi najnovejšim tehnološkim smernicam, katere so usmerjene predvsem v varnost in kvaliteto izdelkov. Način odrezovanja predstavlja kvaliteto obdelave proizvodov. Z zamenljivo mrežo pa zagotavlja pravilno velikost in obliko sekancev. Sam stroj je primerno zavarovan za poškodbe in skrbi za varnost ljudi, kateri delajo na strojih. To dokazuje tudi CE znak in vsi standardi kakovosti.